

DARBININKAS

LIV NR. 16 SECOND CLASS Postage paid at Brooklyn, N. Y. PENKTADIENIS - FRIDAY, KOVAS - MARCH 7, 1969 910 WILLOUGHBY AVE. BROOKLYN, N. Y. 11221 10 CENTU

Europai pažadėta, kad antros Jaltos nebebus

Nixonas praneša apie kelionę ir kitas problemas

Per radiją ir televiziją perduota prez. Nixono spaudos konferencija buvo apkačiuota vieno žodžio tikslumu. Per nepilną valandą atsakė į 26 klausimus, bet nė vienas žodis niekur nepaklydo. Kalbėjo apie Europos kelionę ir kitus tarptautinės politikos klausimus. Čia trumpa santrauka.

Pasitikėjimas yra tas žodis, kurį prezidentas parsivežė iš Europos. Tai yra kelionės uždarbis, ko ir buvo siekta: atnaujinti Amerikos-Europos santykius ir pasitikėjimą vieni kitais. Tai esąs ne jo vieno išpuolis, bet pačių Europos vadų paliudytas ilgus pasitarimuose. Santykiai su Prancūzija dabar jau kitoki, bet kiek ir kaip, ateitis tik išryškės. Europa dabar visai stipri, bet suvienyta būtų dar stipresnė. Tik tas darbas jai vienai priklauso. Amerika padės, bet nediktuos.

Rytų-Vakarų reikalai. Aptarti būsimi Amerikos pasitarimai su Rusija. Rasta baimė, kad nepasikartotų Jalta arba neatsirastų Rusijos - Amerikos kondominiumas. Europiečiai tuo reikalu rasti labai jautrūs, bet jis užtikrinęs, kad to niekad nebus.

Berlyno krizė. Buvę pasakyta vokiečiams, kad jie turi teisę rinkti savo prezidentą Berlyne, ir tas jų nusistatymas remiamas. Buvę pasakyta rusams, kad ryšium su tais rinkimais organizuojami trukdymai gali pakenkti būsimom JAV-Rusijos derybom. Manoma, kad rusai derybų nori, todėl su Berlynu nieko nedarys.

Su Kinija pageidaujami geresni santykiai, bet abejojama, kad greit ko gero būtų galima sulaukti.

Santykiai su Vatikanu. Santykiai ir bendradarbiavimas su Vatikanu labai reikalingi ir branginami. Ir dabar kontaktai su Vatikanu turimi visais klausimais, kurie jam įdomūs. Paskutiniam pasikalbėjime su Paulium VI esąs gąvas ne tik gerų patarimų, bet ir svarbių žinių. Susisiekimo liniją laikysias atidaryta, bet atstovo Vatikane klausimas dar neišspręstas, nors svarstytas.

Vietnamas ir kiti. Europoj buvo kalbėta ir apie Vietnamo karo užbaigimą, bet ne viskas sakyta. De Gaulle rastas norįs padėti, taip pat ir rusai, kurie jau esą padėję suorganizuoti derybas, net stalo formą nustatyti. Žinoma, būtų tikra pagalba, jei jie nutrauktų Š. Vietnamo ginklavimą, be kurio ir karo seniai nebūtų, bet Rusija turinti sunkumų su Kinija, kuriuos reikia bandyti suprasti (Red. pastaba: manom, kad prez. Nixonas jau per daug liejo ašaras dėl Rusijos "vargų") santykiuose su kinais. Bet gal viešai kalbant taip reikėjo? Prez. Nixonas mano, kad ir Maskva suinteresuota Vietnamo karo pabaiga. Bet kieno nauda tas rūpestis paremtas?

Komunistų ofenziva Vietnamo dabar yra tiriama, bet išitinkinta, kad ji nepasiekė nė vieno tikslo. Ieškomas atkričio formos, kurių numatytos kelios. Jei bus rasta, kad atkirtis reikalingas, jis bus padarytas. Kas pasirinkta, pasimatys atkirtį pradėjus.

Vid. Rytai. Pasitarimuose Europoj suartintos JAV ir prancūzų bei britų nuomonės. Pasitarimai su Sovietų ambasadorium irgi padrašina. Keturių pasitarimų dabar stovį ant stipresnių kojų. Jis gynęs principą, kad keturi didieji negali ten taikos padiktuoti, nes tokie laikai praėję. Svarbiausia, ką jie gali duoti, yra pačių šalių sutartos taikos garantija.

Prekybos santykiai tarp Europos ir Amerikos turi abipusių trūkumų. Sutarta juos šalinėti. Tuo reikalu vyksta Europos pasitarimams JAV prekybos sekretorius. Sutarta, kad didesnis muitų mažinimas šiuo tarpu nepageidaujamas, lauktina kol bus suvirškintas pirmasis sumažinimas.

De Gaulle ir Amerika. Kaip ten yra su tuo de Gaulle antiamerikonizmu? Prez. Nixonas mano, kad tokio daikto nėra. Jis norįs stipriai nepriklausomos Europos, bet to nori ir Amerika. Dominavimo laikai yra praėję ir niekam nereikalingi. Bendradarbiavimas reikalingas,

ir jam vykdyti atmosfera pravarinta.

Ar yra sąlygos rusam deryboms pradėti? Nėra. Bet suprantama, kad negalima ribotis tik vienu nusiginklavimo klausimu, nes joks karas nėra prasidėjęs dėl apsiginklavimo, bet visus išsukę politiniai sprogimai. Todėl abu klausimai derybose turi susiristi. Pirmenybę galėtų turėti Berlynas ir Vid. Rytai. Reikia ir iš politinių problemų karštą garą išleisti.

Grįžta prie taikos Washingtonas. — Šiuo metu kongresas ir prez. Nixono administracija išgyvena medaus mėnesį, nes tarpusaviai santykiai šiuo tarpu neįtikimai geri. Neabejokim, kad bus ir kietų susikirtimų, nes tai neišvengiama, bet tuo niekas nesisėbės.

Visi tik bijo, demokratai labiausiai, nes jie ant savo kailio jau yra išgyvenę, tokio santykių pairo, koks buvo paskutiniuosiuose Johnsono administracijos metais. Prasidėjo ta nelaimė su užsienio politikos klausimais, kada prez. L. Johnsonas, išskaudintas beatodairiškos ir labai demagogiškos jo užsienio politikos kritikos, prie kurios vėliau prisidėjo se-

— **Apollo 9 astronautai** iššiol keliauja laimingai. Jau atliko visą eilę bandymų, pakilo aukščiau į erdves, du įlindo į erdvėlaivio prieky prisikabinę laivuką, kuriuo bus nusileidžiama mėnuly. Dabar pats pavojingiausias kelionės tarpas — išbandyti kaip veiks pats vienas tas keistai atrodas vabalas, su kuriuo kiti astronautai turės nusikelti ant mėnulio ir vėl atgal sugrįžti į erdvėlaivį, kad visi žemėn sugrįžtų.

— **Britų Wilsonas atmetė** dviejų parlamento narių pasiūlymą, kad jis atsiprašytų prez. de Gaulle už britų ambasadoriaus pasikalbėjimo su de Gaulle turinio pranešimą V. Vokietijos kancleriui Kiesingeriui. Wilsonas paaiškino parlamentui, kad tektų atsiprašyti Kiesingerį, jeigu jis nuo jo būtų tas žinias nuslėpęs. Tada kiti būtų galėję kaltinti britų vyriausybę šamokslininkavimu su Paryžium prieš kitus NATO ir Bendrosios Rinkos narius.

— **Demokratai suskilo** dėl antirakinės apsaugos sistemos įrengimo. Prieš jau agituoja buvęs vicepr. Humphrey, sen. Symington ir sen. Kennedy, kita grupė linkus remt to tinklo statybą. Priešingai nusistatę skelbia, kad kongrese bus pakankamai balsų kreditams užblokuoti. Prez. Nixonas galutinio sprendimo tuo klausimu nesąs padaręs.

— **Rusų tankai ir kiti** sunkūs ginklai išlindo iš Kambodijos su Hanojaus ir Vietkong kariais puliti naujų vietnamiečių ir amerikiečių atramos taškų P. Vietname. Tankai komunistų pusėje iškliol pasirodė tik antrą kartą.

— **Rutgers prof. Fergusonas**, negra, prez. Nixonas pasyrė derinti visą pagalbą, kuri turėtų būti sutelkta Amerikoje Nigerijos civilinio karo aukoms šelpti abejuose frontuose. Amerikos iniciatyvos jau seniai reikėjo, sen. Kennedy pasisekė reikalą išjudinti.

nato užsienio reikalų komitetas bei geras būrys pačios demokratų partijos žymesniųjų asmenų, visai nutraukė santykius su senato užs. reikalų komitetu.

Dabar valstybės departamentu, prezidentūros ir senato užs. reik. komiteto santykiai labai sušvelnėjo. Tai ėmė reikštis net tuo, kad sen. Mansfieldas pradėjo šypsotis, o senato už. reik. kom. pirm. sen. Fulbright nebežino kaip atrodo surūgęs ūpas, nes santykiavimas labai palengvėjo. Tiems vyrams niekad netrūko patriotizmo, bet jie buvo visai be reikalo atstumti ir įskaudinti. Iš čia ir atsirado aštrus žodis bei nepagarbus elgesys. Sen. Fulbright savo nuotaičių pasikeitimą pademonstravo kad ir tokiu mostu: iki prez. Nixono sugrįžimo iš Europos atidėjo balsavimą rezoliucijos, primenančios, dėl visko, prezidentui, kad užsienio politikos reikaluose jis turi ieškoti senato patarimo ir pritarimo. Ta rezoliucija norima apsisaugoti nuo neseniai išgyventų skaudžių patirčių.

V. Vokietijos prezidentu išrinktas socialdemokratas Gustav Heinemann, iškliol buvęs teisingumo ministru. Rinkimai įvyko Berlyne kovo 5 d. komunistai žaidžiant kelių uždarinėjimo žaidimą. Rinkikai buvo suvežti lėktuvais. Orinis susisiekimas nebuvo trukdomas.

— **Mero Lindsay garsiakalbiai** skelbia, kad jis bandys antrą kartą tapti New Yorko meru. Demokratų pusėje jau pasikėlė trys kandidatai, laukiam bent dar tiek. Jie patys skelbia, kad Lindsay tikrai bus išrinktas, jei demokratai nepajėgs susitarti dėl vieno stipraus ir politiniai švaraus kandidato.

Rusų-kinų susišaudymai Tol. Rytuose

Maskva. — Kinų-rusų susišaudymas tarp Vladivostoko ir Chabarovsko, prie Ussuri upės esančios Damansko salos, buvo paliudytas abiejų pusių raštiškais protestais, gi dabar jau kinai milijonus kviečia į gatvės protestuoti. Rusai irgi turėjo kelis mitingus Sibiro miestuose. Niekas neprisipažįsta' kieno buvo pirmas šūvis.

Tuo, žinoma, dabar viskas ir baigsis, tačiau kinų-rusų įsitempimas liks kaip buvęs. Kiek ilgai? Niekas negalėtų pasakyti, tik gal jau darosi drąsiau manyti, jog tie du milžinai į vieną komunistinę sandraugą jau nesueis. Nekomunistiniam pasauliui tai yra dangaus duotas laikas savo valdose padaryti teisingumu ir laisve paremtą tvarką. Kitos tokios progos sulaukti gal ir tūkstančio metų neužteks.

Tokių apsišaudymų yra buvę daugiau, bet tik šį kartą Maskva reagavo oficialiai ir viešai. Matyt, buvo svarbi priežastis.

Britų spauda apie prez. Nixono kelionę

Vieni sumanymai jau gali pasisekti, kiti dar ne

Londonas. — Ryšium su prez. Nixono kelione Europon, britų spauda domisi labiausiai trim klausimais: kelionės tikslas, Berlyno krizė ir Vid. Rytai.

Londono **The Times** vieną savo vedamąjį skiria prez. Nixono pareiškimui, kad JAV tebėra išpareigojusios ginti Berlyno laisvę ir savo pažadą tesės. Tokiam pareiškimui padaryti laikas dabar buvęs geras, kada tiek daug kalbama ir daroma krizei aplink Berlyną sukelti. Dėl atomazgos taip spėliojama:

"Sov. Sąjunga greičiausiai rimtos krizės nenori, todėl manytina, kad trukdymai neis iki kraštutinumų... Maža taipgi davinų, kad R. Vokietijos vadai norėtų ko nors daugiau, kaip tik garsaus patriukšmavimo. Jeigu jie mano, kad vakariniai berlyniečiai jiems būtų naudingi svečiai, tuo geriau. Jei ne, tai iš to viso bus tik tokia nauda, kad visiems paaiškės, jos taikos drumstėjai yra ne vakarų, bet rytų vokiečiai".

The Guardian prez. Nixono žodį apie kelionės tikslą vadina trumpu, aiškiu ir nuosekliu: jis nori kalbėtis su rusais apie nusiginklavimą ir įsitempimų mažinimą tokiose vietose, kaip Berlynas ir Vid. Rytai. Ką jis to tikslo siekdamas darys, visada tarsis su savo sąjungininkais. Jis nesutars su Rusija per Europos galvą. Kas liečia nusiginklavimą, pasitarimai pasiseks, jei abi šalys jo norės. Tačiau visai kitas dalykas

NEMALONI ĮVAIRENYBĖ

Kartais ir taip nutinka

1967 kovo 22 Lee Soo Keun P. Korejos sostinėje Soule buvo pasveikintas kaip didvyris. Mitinge dalyvavo apie 50,000 asmenų, jam sudėta 40,000 dol. vertės dovanų, kurių tarpe buvo namas, automobilis, pinigai ir k.

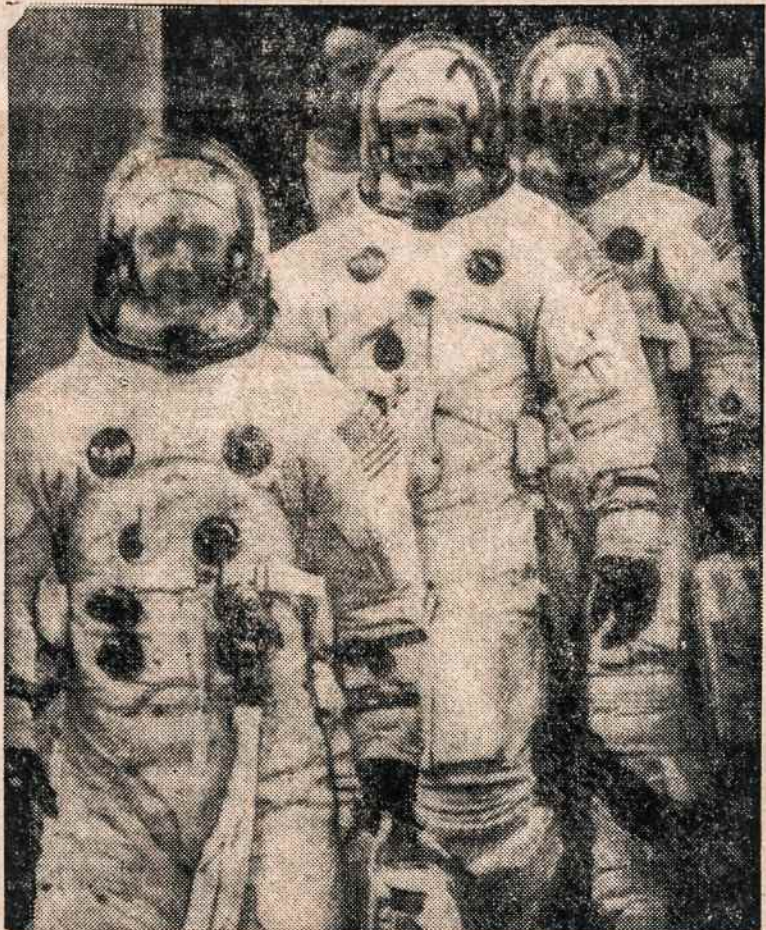
Tas Lee Soo Keun ką tik buvo buv. Š. Korejos žinių agentūros aukštas pareigūnas, atvykęs į Panmunjom stebėti karo paliaubų komisijos vieno posėdžio tarp Š. Korejos ir J. Tautų karinių vadovybių atstovų. Posėdžiui vykstant, jis įšoko į J. Tautų komisijos automobilį ir perbėgo į P. Koreją šiauriečių sargybu apšaudomas. Sekančiame posėdy Š. Korejos atstovas skundėsi Amerikos generalui, kad jų žurnalistas buvo pagrobtas. Prašė tuoj jį sugrąžinti.

Po iškilmingų sutiktuvų Lee Soo rengė spaudos konferencijas, kalbėjo per radiją ir tele-

siecti pasisekimo tvarkant trečiųjų ginčus. Laikraštis tuo reikalu rašo:

"Sunkumas Berlyne ir Vid. Rytuose yra tas, kad net dvi didžiosios valstybės negali priversti trečiųjų susipykusių susitart ilgam laikui. Jei JAV ir Rusija ir susitartų kaip tokią bylą tvarkyti, šitai dar nereikia, kad abi Vokietijos dalys jau ir sutiktų taikintis... Padėtis Vid. Rytuose yra dar pavojingesnė, nes ten abi pusės yra ginkluotos ir viena ant kitos ištūžusios, ir dar priedo, kiekviena mano turinti specialius santykius su viena iš didžiųjų valstybių... Jeigu rusai ir amerikiečiai galėtų pirma tarp savęs susitarti, kad neleis Vid. Rytų konfliktui išvirsti į pasaulinį karą, tai abudu labai pasitarnautų taikai. Po to jau būtų galima galvoti, kaip sulaukyti ginčo šalis nuo susikibimo. Ko nors daugiau nebus galima padaryti tol, kol arabai nebus apsisprendę už taiką".

Panašią mintį toliau pratęsia **The Scotsman**, ryšium su pradžia keturių didžiųjų pasitarimų J. Tautų S. Tarybos užkulisuose. Laikraštis mano, kad ir tos pastangos dabar nepasiseks, nes arabai dabar apsvaigę savo teroristų veiksmais, gi žydai savo politiniu vadu gali pasirinkti gen. Dayaną, kuris nėra toks lankstus, kaip miręs Levi Eshkol. Išvada: ir tiems pasitarimams oras dar nėra palankus, nes didžiųjų gerus norus gali sužlugdyti besipešančiųjų aistros.

Sėkmingai skrendą astronautai. Iš k. į d. James A. McDivitt veda David R. Scott ir Russell L. Schweickart į kapsulę.

MOTERS MISIJA VYRAMS SUTARTI NEGALINT

Golda Meir parinkta vadovauti vyriausybei

Jeruzalė.—Izraely ilgai sugabėta išlaikyti nepažeistą demokratine tvarka, tačiau jo vyriausybės vadovui reikia būti labai išmintingai lanksčiu ir turėti didelį autoritetą, kad įvairiausių politinių atspalvių grupės galėtų surasti bendrą kalbą ir dirbti valstybinį darbą. Toks asmuo buvo Izraelio tėvas Ben Gurionas, toks jo įpėdinis, ką tik miręs L. Eshkol.

Kadangi spalio mėn. turi būti renkamas naujas parlamentas, todėl naujo premjero tarnybos laikas bus trumpas, nes po rinkimų turės būti sudaryta nauja vyriausybė. Iki grupių susitarimo premjero pareigas laikinai eina ministeris Yigal Allonas, nes ir darbo partija, kuri yra didžiausia ir sudaro vyriausybės nugarkaulį, nepanorėjo dabar Mošės Dayano. Klūtis dar ir ta, kad abudu yra aiškūs varžovai į premjero pozicijas. Po naujų rinkimų

Golda Meir

vienas iš jų tą pareigą tikriausiai gaus, bet dabar nenorėta nė vieno paaukštinti.

Tai buvo svarbiausia priežastis, kodėl darbo partijos ministrai savo kandidatų parinko Goldą Meir, buvusią Milwaukee

mokytoja, vėliau Izraelio užsienio reikalų ministere, Levi Eshkolio patarėja, dabar darbo partijos generaline sekretore. Dabar savo žodį turi pasakyti partijos parlamento grupė, po to jau partijos centro komitetas, kurio parinktas asmuo tikrai bus prezidento paskirtas premjeru. Paskutiniai nutarimai bus padaryti ateinančių sekmadienį. Goldos Meir žodis viešai dar nežinomas, bet tikriausiai žinoma, kad ji sutiks. Dayanas iš varžybų išsijungė ir jo grupė pranešė, kad iš senosios koalicijos nesitrauks. Tai reiškia, kad Goldai kelias į premjerus laisvas. Bet tai bus partijai ir kraštui daroma auka, nes jai jau 70 metų ir nebežydi sveikata. Bet jai duota pareiga pasirūpinti, kad besipešą vyrai turėtų laiko susitaikinti.

Kas liečia santykius su arabais, ir Dayanas, ir Allonas ir Golda Meir yra ne karveliai, bet vanagai.

Mes esame pajėgūs padėti pavergtai tėvynei

Dr. K. Valiūnas, Vliko pirmininkas, vasario 16 dalyvavo Lietuvos nepriklausomybės minėjime Chicagoje ir ten pasakė pagrindinę kalbą, kurios santrauką čia spausdiname.

Vasario 16-toji visiem laikam liko lietuvių nepamirštama diena. Su džiaugsmu ją minėjom nepriklausomoje Lietuvoje. Ir šiandien ją pavergtai krašte tebėra tautinės stiprybės ir inspiracijos momentu. Todėl mes, gyvenę laisvėje, jungiamės su pavergtais broliais ir visi tikime, kad laisvė Lietuvai vėl ateis. Netekusiais laisvės tėvynei kiekvienas lietuvis privalo padėti visur ir visados.

Ieškodami naujų būdų Lietuvos laisvės bylai pagreitinti, turime kreipti dėmesį į dabartines sąlygas. Pasauliniai įvykiai turi įtaką Rytų Europos tautoms, kartu ir Lietuvai. Tad mes privalome išmokyti skaityti laiko ženklus, kad nesungtume savo veiklos rutinoje.

Cekoslovakijos pavyzdys
Čekoslovakijos įvykiai sukūrė Maskvos imperijos pagrindus, pakeitė ir pasaulio opinią Maskvos nenaudai. Čekoslovakija parodė, kad tautos negali būti laikomos neribotą laiką svetimos valstybės valdžioje ar įtakoje. Maskva okupavo, grubiai grasino, bet tauta pasiliko vieninga ir nesudarė išdaviškos Prahos vyriausybės.

Čekoslovakijos pavyzdys turės įtakos visai Rytų Europai ir gal net pačiai Rusijai. Yra neabejotinų įrodymų, kad Rumunija, Vengrija svarsto, kaip nusikratyti Maskvos globa. O tai veikia ir pavergtos Lietuvos žmones.

Politine logika remiantis, šiuo metu galimos dvi išeitys komunistinės imperijos likiminyje raidoje. Viena — bandymas grįžti prie stalininio teroro išsaus reakciją ir vidinį sprogią. Antra — didesnis varžtų atleidimas ves į laisvės reikalavimus ir neišvengiamą komunistinės imperijos žlugimą.

Deja, ši raida vargiai vyks mum norimu tempu. Raida pri-

klausys nuo tarptautinių faktorių.

Dabar Maskva savo pašlijusį prestižą skuba atitaistyti siūlydami Washingtonui tartis dėl raketinių ginklų, Artimųjų Rytų konflikto likvidavimo. Maskva siūlys išplėsti prekybos santykius su JAV.

Netolima ateitis yra pilna netikėtumų ir sunkiai numatomų politinių vingių. Štai viduržemių jūroje tvirtinas sovietų laivynas. Į tarptautinę areną gali išeiti komunistinė Kinija. Kartais gali pasibaigti ir Vietnamo karas.

Su viltimi ir pasitikėjimu žiūrime į dabartinį Amerikos prezidentą, kuris gerai pažįsta Maskvos pinkles. Tegu jis turi

drąsos pakelti balsą dėl Vidurio Europos laisvės, ypatin- gai dėl Lietuvos.

Staigių posūkių Amerikos politikoje negalime tikėtis, nes ją nulemia savi interesai ir kiti motyvai. Bet mes turime būti ir nuolat priminti Lietuvą. Mum reikia akcentuoti faktą, kad Sovietų Rusijos agresija prieš Lietuvą ir tólimesnis jos aneksavimas yra nusikaltimas prieš tarptautinės teisės normas. Dėl to mum labai svarbu kuo skubiausiai sutvarkyti ir paskelbti Lietuvos bylą liečiančius dokumentus, kad būtų galima juos efektingai panaudoti, kai bus paliečiami Lietuvos klausimai.

Netenka abejoti, kad Sovietų Rusija, pasigrobusi Lietuva, stengias panaikinti savo nusikaltimo pėdsakus ir nusikaltimo įrodymus. Okupacijos pradžioje tai vykdė masiniais tremimais. Dabar jau daro kitais būdais, — dirbtinu būdu kuria krašto pramonę ir taip atveža naujus kolonistus rusus, gi lietuvius stengiasi išsklaidyti plačioje Rusijoje. Pridėkime dar jų pastangas per kariuomenę, mokyklas, komunistų organizacijas surusinti žmones, pridėkime religijos persekiojimą.

O vis dėl to, nežūrint visu-

okupantų pastangų, tautos dvasia ir tautinė sąmonė nėra palaužta. Tad mes negalime išduoti tautos — mes turime palaikyti jos tautinę gyvybę, jos atsparumą. Mes negalime paskesti kasdieniškose smulkmenoje ir nuklysti į pavojingas iliuzijas ar pasilikti nuosalyje nuo tautos kovos. Net ir jaunoji karta neturi teisės pasitraukti iš tos kovos, nes ir ji yra tautos dalis, ir ją riša bendra istorija.

Okupacijų metu tauta sukūrė Vliką ir davė jam mandatą ginti pavergto tautos kamieno ir lietuviškos diasporos gyvybinius reikalus tarptautiniame forume. Vlikas savo darbą teisingai suprato ir paliko ištikimam pirmajam Vliko deklaracijai (1944 vasario 16), kur "kviečia visų politinių nusistatymų geros valios lietuvių nusiteikti tarpusavio bendradarbiavimo ir vienybės dvasia nelygstamoje kovoje dėl Lietuvos".

Vlikas tad ir kviečia visus į didžiąją tulką. Aš tikiu, kad mes esame pakankamai išspręse ir Vyriausio Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto negriausime, bet, priešingai, jį palaikysime, kad jis vadovautų laisvės kovai. Tai vienintelis tikslus kelias.

Lietuvos laisvės kova yra tokia neribota, kad visi ir kiekvienas gali į ją įsijungti.

Baigdamas noriu pabrėžti, kad mes esame pajėgūs padėti pavergtai tėvynei. Mes galime visur rintumu pasiruošti, kai Lietuvos byla bus iškelta tarptautinių sprendimų arenoje. Tai mūsų istorinė misija ir neišvengiama pareiga.

Gyvename akcijos ir pasaulinio nerimo laikus. Kai tėvynė priepaūdą kenčia, mes negalime neišgirsti jos pagalbos šaukimo!

Geriausieji stalybininkai

Nepaisant dažno pačių stalybininkų skundimosi, kaip jiem nesiseka statyti taip, kaip reiktų, Vilniaus namų statybos kombinatas jau septintą kartą iš eilės apdovanotas Maskvos valdžios ir profsąjungos pirmąja premija (su pereinamąja raudona vėliava).
Ta premija yra vadinamųjų soclenktynių rezultatas. Tose lenktyneis į statybos kokybę dėmesio neperdaug ir kreipiamas. Bet septintą kartą iš eilės laimėdami premiją Vilniaus stalybininkai vistiek primena "broliškos respublikoms", kad mokytojų importuoti nėra reikalo. (Elta)

— Atsiėmė turtą. —

Buv. prez. Johnsono žmona susigrąžino savo kontrolinį radijo stotis, kurių ji turėjo atsisakyti vyruui tapus prezidentu. Transliacijų teisės turimos Texas, Louisianos ir Oklahomos valstijose.

Nauja Vilniaus vadovybė

Vilniaus miesto valdžioje įvyko žymių pasikeitimų. Ligšiolinis miesto vykdomojo komiteto pirmininkas, kitaip sakant miesto valdžios galva (burmistras) J. Vildžiūnas seneniai tapo iškeltas pavaduotoju prie Sumausko, ir dabar į jo vietą laikinai paskirtas Vytautas Sakalauskas, 35 metų amžiaus inžinierius, pastaruoju metu dirbęs kompartijos vilniškio CK pramonės-transporto skyriaus vedėju.

Pasikeitė ir Vilniaus miesto vykd. komiteto sekretorius. Sekretorius buvo Jurius Bielousovas. Tas atsauktas į Maskvą. Jo vieton ateina Kazimieras Mackevičius, kuris yra kompartijos Vilniaus miesto pirmasis sekretorius. Atrodo, kad jis eis abejais pareigais. Jei taip, tai sekretorius galingsnis už burmistarą... (Elta)

Šis atvejis jau yra trečias vieno mėnesio protarpis (nuo gruodžio 16), kada vilniškės bolševiki-

Prez. Richard M. Nixon savo rinkiminės akcijos metu su Los Angeles lietuvių grupe. Iš k. į d. Antanas Mažeika, Kostas Liaudanskas, Juozas Kojelis, JAV prez. R. Nixon, Aleksandras Dabšys, Edmundas Arbas. Nuotr. L. Kanto

ČIONYKSTĖS ELTOS ŽINIOS ANAPUS UŽDANGOS

"Kartais skaitytojas išgirsta ir iš užsienio Eltos pranešimus, ...šmeiziančius Tarybų Lietuvą ir jos darbo žmones".

Antrasis šio pareiškimo posmas iš karto išduoda, kur jis pasakytas. Aišku, Vilniuj, pačioj Tiesoj, sausio 17. Taip rašo Donatas Roda, prie parašo pridėjęs titulą — "Eltos direktorius".

Reikšmingesnė yra pirmoji pareiškimo dalis: Lietuvoj išgirsta ir užsienio Eltos pranešimus. Tai viešai liudija pareiškėjas, kurs negali nežinoti.

Proga apie tai pakalbėt buvo Eltos — Lietuvos Telegramų Agentūros 50 metų sukaktis, dar viena ne vietoj ir ne laikui tenai minima sukaktis. Sukaktį sulipdė, sudėję krūvon trijų įstaigų veikimo laiką, kuriame ne 50, o tik 20 metų buvo tikros Lietuvos Telegramų Agentūros veikimo laikas.

Nuo 1940 metų, ir tai su trejų metų pertrauka 1941-44, Lietuvoj, pirma Kaune, o dabar Vilniuj yra Eltos vardu tebevadinas Sovietų sąjungos Telegramų Agentūros — Tasso padalinys. Jo direktorius ir yra dabar Donatas Roda.

Į "sukaktį" įlipdyta dar ir 1919 metų sausio 17 Kapsuko įsteigta Lita — "Litovskaja Telegrafnaja Agentura", kuri tačiau veikė vos porą mėnesių ir, žinoma, nebuvo jokia Lietuvos Telegramų Agentūra, o tik Rusijos agentūros Rosta žinių į lenkų, žydų ir lietuvių kalbas vertimo biuras. D. Rodos "Elta" irgi toks pat Tasso žinių (tik į lietuvių ir lenkų kalbas) vertimo biuras, kadangi, kaip matyt iš paties D. Rodos "sukaktuvinio" pasiprasakojimo, iš niekur kitur jis žinių neima ir negauna. "Tasso korespondentų pranešimai yra ir mūsų informacijų šaltinis", atvirai pasisako D. Roda ir čia pat "pasitaiso", esą, "Bet ne vienintelis. Juos papildo pranešimai iš kitų agentūrų, su kuriomis Tassas yra sudaręs susitarimus". Tai vistiek, Roda gauna tik Tasso korespondentų žinias ir kitų agentūrų tik tas, kurias Tassas prima ir perkošęs duoda.

Taip, gana nuosirdžiai, pasiprasakojęs, kokiai agentūrai jis

vadovauja, D. Roda lyg ir smarkiai stengiasi suniekinti tos užsieninės Eltos, kurios pranešimus jo žinių skaitytojai Lietuvoj irgi išgirsta, autoritetą. Bet tos jo pastangos gana dviprasinės. Pavyzdžiui, tas kalbinimas, kad ši, užsieninė, šmeiziant "Tarybų Lietuvą ir jos darbo žmones". Gana tik prisiminti, kad ir tas žodis "šmeizia" Lietuvoj dabar daugumai reiškia — "nemaloniją tiesą sako". Tik priminkim, kaip mokinytis net egzaminų rašiny parašė, kad Donelaitis "šmeizė" ponus... Antra vertus, jei kas girdėjo mūsų pranešimus, tai apie Lietuvos darbo žmones net ir nemalonaus nieko negirdėjo.

Taip pat negalėjo girdėti, kad ši Elta būtų "piestu stojusi" ginti kurį nors politiniuose teismuose tenai teistą vadinamą "hitlerinį banditų talkininką". Niekad nesiginčijame su bolševikų politiniais teismais, nes ir nėra reikalo: pakanka tik papasakoti, kaip Rodos informuojamoji spauda tas bylas aprašinėja. Anot Rodos, ši Elta "šmeizia spaudą". O tai reiškia gi, kad tik atvirai pasako apie ją nemaloniją teisybe.

Arba, "buržuazinių nacionalistų Elta nuolat girusi, kad ji rašo tiesą", — sako D. Roda. O kas skaito ar girdi šios Eltos pranešimus, tas nemato juose tokių pasigyrimų, tačiau labai dažnai girdi, kad mūsų pranešimai esti paremti tuo, ką rašo Vilniuje D. Rodos informuojama Tiesa...

Pagaliau, lyg pristigęs savo šovinių prieš šią Eltą, D. Roda griebėsi A. Bimbos autoritetu ir atpasakoję, ką šis kartą rašė apie ją savo "Laisvėj". O tas rašė, kad ši, anot jo "šmeiztoninė Elta" gausybę žinių apie Lietuvą "priekepanti", bet kad visa tai "jovalas, melai, prasi-namymai", sugalvoti "Lietuvos priešų"...

Zymia dalimi čia Roda su Bimba teisūs: negalėdama turėti Lietuvoj savų patikimesnių korespondentų, ši Elta daug žinių apie Lietuvą semiasi iš Vilniuje komunistų partijos leidžiamų laikraščių, o juose neabejotinai yra nemaža Lietuvos priešų, greičiausia daugiau, nei draugų...

Šis atvejis jau yra trečias vieno mėnesio protarpis (nuo gruodžio 16), kada vilniškės bolševiki-

Delegacija vasario 7 atsilankiusi pas Connecticut gubernatorių iš k. į d. kun. kleb. J. Matutis, inž. V. Balčiūnas, Z. Dapkienė, gubern. John Dempsey, Edwardas Radziūnas, Zigmas Strazdas ir Antanas Mazalas

J. B. SHALINS-SALINSKAS — Laidotuvių direktorius. 84-02 Jamaica Ave. (prie Forest P'way Sta.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laidotuves. Kopyčios nemokamai visose miesto dalyse. Tel. Virginia 7-4499.

VAITKUS FUNERAL HOME. Notary Public. 197 Webster Ave. Cambridge Mass. Pranas Vaitkus, laidotuvių direktorius ir balsamuotojas. Moderniška kopyčia šermentims dykai. Aptarnauja Cambridge ir Bostoną. TR 6-6434.

JOSEPH GARSZVA — GRABORIUS, BALSAMUOTOJAS. 2 modernios kopyčios. 231 Bedford Avenue, Brooklyn, N.Y. 11211; EV 8-9770.

MATTHEW P. BALLAS FUNERAL HOME — Moderni kopyčia, Air-conditioned. A. J. Balton-Baltrūnas, Licensed Manager and Notary Public. 660 Grand St., Brooklyn, N.Y. 11211; ST 2-5043.

STEPHEN AROMISKIS (Armauskas) — Graborius-balsamuotojas. Moderni kopyčia. 423 Metropolitan Avenue Brooklyn, N.Y. 11211, EV 7-4335.

BUYUS FUNERAL HOME, Mario Teixeira, Jr. laidotuvių direktorius. 426 Latayette St., Newark, N.J. 07105; tel. MARKET 2-5172. Paruosiamas garbingos laidotuves. Modernios kopyčios, oras vėdinamas.

N. F. WALKER, Inc. Laidotuvių direktoriai. Daug vietos automobiliams statyti. — 87-34 80th Street Woodhaven, N.Y. 11421, (212) MI 2-2045 ir 2039 Merrick Ave. Merrick, N.Y. 11566 (516) FR 8-0505.

RIMOS IR JUOZO BRUZŲ vienintelė lietuviška siuntinių įstaiga didžiajame New York, atlieka visus patarnavimus sudarant siuntimus ir užsakant kitas dovanas į Lietuvą. Greitas patarnavimas — zemos kainos. 370 Union Ave., Brooklyn, N.Y. Telef. EV 4-4952

JOHN ORMAN AGENCY / Insurance - Real Estate. Namų pirkimo, pardavimo ir visais reikalais kreipties į mūsų įstaigą. Pildomi mokesčiai, valstybės ir federalinės valdžios mokesčiai (Income Tax) pareiškimai. — 110-04 Jamaica Ave., Richmond Hill, N.Y. 11418; tel. Virginia 6-1800.

ANDRIUS ARMONAS, stalybininkas — Long Islande stato įvairaus dydžio naujus namus, kuriuos galima tuoj įsigyti. Pirmam užsakymus pasatyti pagal pirkėjo pageidavimus ant mūsų arba pirkėjo žemes. Statybų atnekamą sąžiningai pagal susitarimą už labai prienamą kainą. Tel. (516) AN 1-2064.

VYTAUTAS MAZELIS, fotografas — vestuvės: spalvota ir juoda balta (gali vykti ir į kitus miestus), portretūra, meno darbų nuotraukos ir kiti foto patarnavimai. 422 Menahan St. Ridgewood, N.Y. 11237; Tel. HY 7-4677.

VYTAUTAS BELECKAS, sav. Winter Garden Tavern. 1883 Madison St., Ridgewood, N.Y. 11227, EV 2-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami polaidotuviniai pietūs. Pirmos rusies lietuviškas maistas prienamama kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA - Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyhiams tortai. Dalia ir Albertas Radziūnas, sav. 36-38-40 Stagg St. Brooklyn, N.Y. 11206; ST 2-5938.

JUOZO ANDRUSIO Real Estate, Insurance. Apraudimas gyvybės, namų, automobilių, baldų ir k. Namų pardavimas, apraudimas, Income Tax užpildymas, Mutual Funds—pinigų investacijos. Kasdien nuo 9 iki 8 val.; savaitdienais iki 6 v. pp. 87-09 Jamaica Ave., Woodhaven N.Y. 11421; VI 7-4477.

JUOZO MISIŪNO GERIMŲ KRAUTUVE — Galima gauti įvairiausių rūšių amerikiečių ir importuotų gerimų. Didžiausias pasirinkimas degtinėms ir vyno. 103-55 Lefferts Blvd. Richmond Hill, N.Y. 11418. Tel. VI 3-3544.

S & G MAISTO KRAUTUVE. Antanas Vaitkus, vedėjas. 84-09 Jamaica Ave. Woodhaven, N.Y. 11421, VI 9-5077; 340 Grand St. Brooklyn, N.Y. 11211, ST 2-4329. Papigintom kainom pirmame užsakymus vestuvėms ir pobuviama. Pristatom į namus liet. skilandžius, sūrius. We take all orders special price for Weddings and Parties. Home-made Bologna. • Trečia nauja, moderniška krautuvė atidaryta 84-04 Jamaica Ave., Woodhaven, N.Y. — VI 9-5077.

SUPERIOR PIECE GOODS CORP. 200 Orchard St. New York, N.Y. 10002, AL 4-8319. Vilninės medžiagos jūsų artimesiems—importuotos ir vietinės Vilninės medžiagos kostiumams, patams ir suknelėms. Taip pat šilkinės, maišytos, spalvotos, iovoms užtiesalai, vilninės skaros ir šalikai—geriausias rūšies pigiausiomis kainomis. Specialus patarnavimas paruošiant paketus į Europą. Užteikite ir ištikinsite!

C. A. VOKET — LIETUVIŠKAS ADVOKATAS — 41-40 74th Street Jackson Heights, N. Y. NE 9-6620.

ANTANAS J. SAVELSKIS — lietuvis advokatas — 80-30½ Jamaica Ave., Woodhaven, N.Y. 11421; tel. 849-1060, namų TW 7-3061 (nuo 9 r. iki 9 v.)

GREITOJI PAGALBA. Nenusimink, gausi pagalba. Ilgai laukti vaistai nuo reumatizmo, rankų, kojų nutirpimo ir skaudėjimo jau gaunami. Tai Deknio mostis, dabar vadinama "Ree-Leef Rub". Dėžutės: 4 uncijų 3 dol., 8 uncijų 5 dol. Persiuntimui pridėdama 50¢. Kreiptis: Royal Products, North Sta., P.O. Box 9112, Newark, N.J. 07104, arba į Darbininko administraciją, 910 Willoughby Avenue, Brooklyn, N.Y. 11221.

PARDUODAMA VAISTŲ LABORATORIJA ir ofisas. Plačiai žinomi vaistai bel mostis nuo reumatizmo. Labai pelninga įmonė. Rašyti: P. Deken, North Sta., P.O. Box 9112, Newark, N.J. 07104.

Tel. (212) 497-8865

Alfa Jeweler
A. USELIS
Garantuotas laikrodžių taisymas
Aukso, platinos žiedai su deimantais • Viso pasaulio įvairūs laikrodžiai • Puikūs importuoti indai • Įvairūs papuošalai moterim.

Charm Beauty Shoppe
REGINA USELIENE — Tel. 497-8865
Pusmetinis sušukavimas, Kirpimas, Stilizavimas.
Plaukų dažymas
267 St. Nicholas Ave., Ridgewood, N.Y.

DEXTER PARK PHARMACY
Wm. Anastasi, B.S.
77-01 JAMAICA AVENUE
(Cor. 77th Street)
Woodhaven, N.Y. 11421
WE DELIVER
Michigan 2-4130

Tel. (212) 441-3110 / 896-7743

BESTWAY TRAVEL AGENCY
Kelionės plačiame pasauly
WILLIAM R. BEST
84-14A Jamaica Avenue
Woodhaven, N.Y. 11421

NEW YORK CHICAGO

LITAS Investing Co., Inc.

specializuojasi nekilnojamo turto, trumpalaikių paskolų, akcijų biržos ir kitose srityse. LITO bendrovė Jus kviečia investuoti indėlių formoje. Už indėlius mokamos aukštos palūkanos. Investavimo arba paskolų reikalais prašome kreiptis:

LITAS INVESTING CO., INC.
86-01 114th Street Richmond Hill, N.Y. 11418 — Tel. 212 - 441-6799
2422 West Marquette Rd. Chicago, Ill. 60629 — Tel. 312 - 476-2242

Visais apraudos ir nekilnojamo turto klausimais prašome kreiptis į

LITAS SERVICE CORPORATION
94-10 Jamaica Ave. Woodhaven, N.Y. 11421 — Tel. 212 - 847-5522
Pilnas draudimo patarnavimas — namams, mašinom, gyvybei ir k.

Chicago Rome Paris München Los Angeles: Atostogos Suvažiavimai
LITAS Travel Service yra pasiruošus Jums patarnauti nežūrint kur ir kada keliautumėt. LITAS Travel Service parūpins bilietus, padarys reikiamas rezervacijas, patars kur geriausia atostogauti, kur apstoti, kuriuo laiku ir iš kurio aerodromo arba uosto patogiausia išvykti. Patarnavimai yra visiškai veltimi. — LITAS Travel Service talkina išskviečiant gimines iš Lietuvos, atostogom ar nuolatiniam apsigyvenimui. RUOSIATES KELIONEN?.. Nepamirškite!

LITAS TRAVEL SERVICE
94-10 Jamaica Ave. Woodhaven, N.Y. 11421 — Tel. 212 - 847-5522
SEKMINGOS KELIONES!

DARBININKAS

910 WILLOUGHBY AVE.
BROOKLYN, N. Y. 11221

Editorial Office GL 5-7281 • Business Office GL 2-2923

THE WORKER (Title Copyright) by FRANCISAN FATHERS

Eina nuo 1915 metų.

1951 sujungė AMERIKA, LDS organą DARBININKA ir LIET. ŽINIAS

Second-class postage paid at Brooklyn Post Office

Published semi-weekly except holiday weeks and July and First week in August when published weekly.
Prenumeratos kaina \$8.00 — Subscription per year \$8.00

Lai kraštį tvarko REDAKCINĖ KOMISIJA.

Straipsnius ir korespondencijas redakcija taiso savo nuožiūra. Nenaudoti straipsniai saugomi ir grąžinami autoriams prašant. Pavardę pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę. Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

Lietuviška šeima ir mokykla

Praejusiais metais įvykusia me PLB seime New Yorke šie metai buvo paskelbti lietuviškos šeimos ir lietuviško švietimo metais. Tai labai gražus ir prasmingas suderinimas, nes be šeimos bendradarbiavimo ir pagalbos joks lietuviškas švietimas ir auklėjimas net ir geriausioje lituanistinėje mokykloje bus sunkiai įmanomas. Iš kitos pusės, jei mūsų vaikai ir priaugiantis jaunimas negaus lietuviško švietimo ir auklėjimo namie ir mokykloje, nebus ateityje ir lietuviškų šeimų. Eis, žinoma, gyvenimas sava vaga, bus kuriamos šeimos, bet atsitiks taip, nereikia čia būti dideliu pranašu, kad tokių šeimų namuose skambės svetima kalba, svetimos dainos, nesimatyti jokios sava tėvų kalba knygos, žurnalo ar laikraščio, jokio kito lietuviško ženklų. Žodžiu, tokie namai niekuo nesisks nuo bet kurių kitų paprasčiausių šio krašto namų.

Kuo čia galėtų prisidėti dabartinė lietuviška šeima, kad tai neįvyktų? Labai daug kuo. Pirmiausia, pati šeima turi būti tikrai lietuviška. Joje turėtų būti lietuviška aplinka, lietuviška nuotaika. Juk gyvename tokiam krašte, kur labai dažnai girdimas posakis "My home — my castle" (mano namai yra mano tvirtovė). Tai reiškia, kad šiame krašte niekas negali mums uždrausti gyventi ir elgtis taip, kaip mūsų manymu, yra gera ir naudinga. Taigi pasinaudokime šia laisve ir padarykime iš savo namų tikrą lietuvišką tvirtovę.

Mūsų tėvynėje niekur nebeplevėsuoja mūsų trispalvė. Tegu ji, kad ir maža, tik simbolinė, stovi mūsų namų garbinėje vietoje. Tegu pasipuošia mūsų namų sienos ir lietuviška Vytimi ir lietuviškais paveikslais. Tėvynėje išgrįžti kryžiai, sunaikinti pakelės rūpintojė.

liai, kopyltėlės. Tegu nelieka mūsų namų be lietuviško kryžiaus, be lietuviškos kopyltėlės. Pagaliau toje mūsų tvirtovėje tegu girdisi tik sava, gryna ir nesudarkyta, lietuvių kalba.

Tėvynėje nėra spaudos laisvės, o čia jos turime net per daug. Tad tenelieka šiais metais namų be lietuviško laikraščio, žurnalo, ypač, kur yra šeimoje vaikų, be vaikų ir jaunimo žurnalų "Eglutės", "Ateities" ir "Skautų Aido". Tegu šiais metais atsiranda, jei jų dar nebūvo, mūsų salionuose lentynėlės su lietuviškomis knygom, albumais ir kitais lietuviškais leidiniais. Neužkirkime tų dalykų ten, kur jų niekas nemato. Pamatus juos mus lanką kaimynai ir kiti svečiai ir, gal ir be mūsų raginimo, patys paseks mūsų pavyzdžiu ir juos užsisakys ar nusipirks. Ne viena duona žmogus gyvas. Skirkime bent vieną procentą, bent vieną šimtą dalį to, ką išleidžiame automobiliams, televizijoms, visokioms reikalingoms ir nereikalingoms mašinoms, gėralams, cigarettėms ir panašioms dalykams, lietuviškiems reikalams ir bus pas mus lietuviška aplinka ir lietuviška nuotaika, taip reikalinga mūsų svetimame krašte priaugantiems vaikams ir jaunimui.

Kalbant apie lietuvišką švietimą, jau reikia turėti galvoj organizaciją, lietuvišką šeimos ir bendruomenės talką. Viena šeima šito tikslo negalės pasiekti, nes lietuviškas švietimas, ypač auklėjimas, nesiriboja vien tik mokymu skaityti ir rašyti, ko galima būtų pasiekti ir savoje šeimoje, bet čia įeina ir bendra lietuviška daina, ir tautinis šokis, ir, apskritai, tarpusavyje lietuviško jaunimo susipažinimas, susigvenimas ir bendravimas, kuris yra būtinais reikalingas paruošti jaunimą lietuviškam visuomeniniam veikimui.

Ilgus amžius Bažnyčios santvarkoje buvo speciali Kongregacija — S. Officium, skirta tikėjimui saugoti. Jos žinioje buvo spręsti apie tikėjimo autentiškumą ir grynumą ypač spausdinamuose raštuose, kuriuose paliečiami religiniai klausimai. Katalikams nuo klaidingos ir žalingos įtakos apsaugoti buvo sudarytas katalikam draudžiamų skaityti knygų sąrašas — Indeksas. Į jį buvo savo laiku patekusi ir viena lietuviška knyga — kun. J. Ambrasejaus Trumpas Rymo Katalikų Katekizmas, atspausdintas 1906 m., kuriame jis buvo įrašęs, kad lietuviai katalikai tik tokio vyskupo turi klausyti, kuris bus pačių lietuvių išrinktas ir popiežiaus patvirtintas.

Šitai turėtų padaryti Lietuvių Bendruomenė su lituanistinių mokyklų tėvų komitetais. Konkrečiai kalbant, šiais metais visos apylinkės turėtų praveisti **tikslų visų lietuviškų šeimų registraciją**. Registracijos tikslas būtų sužinoti, kiek mes turime mokyklinio amžiaus jaunimo. Jei tas jaunimas nelanko lituanistinės mokyklos, turėtumėm sužinoti kodėl. Šitie paruošiamieji darbai turėtų būti atlikti nedelsiant, nes laikas bėga ir jis dirba mūsų nenaudai. Ką dabar išbarstysime, vargu kada besurinksim. Jei, rinkdami aukas ar platindami kokius bilietus, apeiname visus namus, nepraleidžiame progos užkalbinti tautietį net gatvėje, darbovietėje ar sekmadieniais prie bažnyčios, tai šitą patį galėtumėm padaryti šiais lietuviško švietimo metais ir lietuviškos mokyklos gerovei. Šitoks lietuviškos jėgos vėjaukas yra svarbesnis net ir už visus piniginius fondus, nes, išties, mums svetimųjų jūroje, nebus kam jais bespasinaudoti.

Sie yra pirmos eilės šių ypatingų metų darbai. Praveskime tad mokinių vaju lietuviškoms mokykloms, atkurkime senas jau užsidariusias šeštadienines mokyklas, įsteikime, kur galima naujas, kad ir mažiausias, mokyklėles. Padarykime užomazgą, gerą pradžią. Tegu tos mokyklos bus menkos, tegu ir ne visos programos išsinauks, svarbu, kad šiais metais neliktų nė vieno lietuviuko nelankancio lietuviškos mokyklos.

Pabaigai norisi pabrėžtinai priminti dar vieną dalyką, būtent, kad lietuviškas švietimas nėra vien tik tėvų ir mokytojų reikalas. Jis turi rūpėti visiems, kuriems rūpi mūsų tautos ateitis. O kokia gi ji gali būti be lietuviško jaunimo, be prieauglio?

A. Masionis

Ko tie progresyvistai teologai nori?

Kalėdinės "dovanos" popiežiui

DR. J. VAISNORA, MIC

viška knyga — kun. J. Ambrasejaus Trumpas Rymo Katalikų Katekizmas, atspausdintas 1906 m., kuriame jis buvo įrašęs, kad lietuviai katalikai tik tokio vyskupo turi klausyti, kuris bus pačių lietuvių išrinktas ir popiežiaus patvirtintas.

II Vatikano Susirinkimo metu kard. Frings gana aštriai pasisakė dėl S. Officium ir iktolinės praktikos cenzūruoti autorių mintis ir raštus. Netrukus, vykdamas Romos Kurijos reformą, buvo pertvarkytas ir S. Officium, pakeitus vardą į "Tikėjimo Dalykų Kongregaciją", kitaip formuluojant šios Kongregacijos uždavinius.

Pagal naują tvarką, jau nebus skelbiamas draudžiamų knygų sąrašas — Indeksas. Būdėti, kad nebūtų skelbiamos tikėjimui priešingos doktrinos, pavesta vietos vyskupam.

Tikėjimo Dalykų Kongregacijai pavesta spręsti tik bendresnio pobūdžio klausimus, nu-

rodyti atsirandančias klaidas, prieš jas pastatant tradicinį Bažnyčios mokslą. Praktikoje, pasirodžius su Bažnyčios mokslu nesuderinamoms nuomonėms ir teorijoms, skelbiamoms pastoviai ir pakartotinai kai kurių teologų, Tikėjimo Dalykų Kongregacija nepasmerkia tuojau tų teorių, bet stengiasi atkreipti jų dėmesį į klaidas, priimdama pasiūlykimus dėl autoriaus intencijų.

Ir taip, paskutiniu metu Tikėjimo Dalykų Kongregacija atkreipė dėmesį į kai kurių vad. progresistų teologų skelbiamas teres, pvz. Hans Kuengo, Schillebeckxo, McKenzie, Murphy ir kitų. Vieni jų griežtai atsisakė aiškintis, kiti leidosi į dialogą su Tikėjimo Dalykų Kongregacija.

Žinoma, tokie dalykai teologams, kurie manosi esą pakankamai kompetentingi skelbti savo mokslą be betkieno įsikiši-

mo ir kontrolės, negalėjo patikti. Jie susikalbėjo imtis kontratakos — pulti Tikėjimo Dalykų Kongregaciją ir statyti jai savo reikalavimus bei pasiūlymus. Iki tol reagavę į Tikėjimo Dalykų Kongregacijos pareiškimus, ginančius tradicinį Bažnyčios mokslą, arba tyla arba individualia polemika, dabar vieninai ėmėsi akcijos. Jų manymu, reikia sugriauti tą teologinio konformizmo bastiliją — Tikėjimo Dalykų Kongregaciją, arba ją taip reformuoti, kad ji būtų atskiriems teologams nepavojinga. Tuo reikalu apie 40 amerikiečių ir europiečių teologų prieš Kalėdas parašė ilgą raštą popiežiui Pauliui VI reikalaudami radikaliai reformuoti Tikėjimo Dalykų Kongregaciją.

Įdomu pastebėti tai, kad tasai raštas tuojau buvo paskelbtas šveicarų laikraštyje "Neue Zuericher Zeitung". Teisingai "L'Osservatore Romano" pastebėjo, kad rašto autoriai turėjo

ir kitą, gal svarbiausią, tikslą — pasireikšti viešojoje opinijoje.

Raštas pasirašytas veik visų žinomų "naujosios teologijos" atstovų. Jų tarpe yra olandas domininkonas Schillebeckx (svarbiausias Olandų Katekizmo autorius), šveicaras H. Kueng (keistų tezių apie Bažnyčią autorius), vokiečių jėzuitas Karl Rahner, amerikiečiai McKenzie ir Murphy, prancūzai Congar ir Chenu ir kiti, kurie daugiausia spiečiasi apie suminėtuosius.

Kogi pagaliau tie progresistai teologai nori? Laisvės. Laisvai pasisakyti teologiniais klausimais. Savo rašte sako: "Mokslinis teologo darbas neturi būti kliudomas popiežiaus ar vyskupo mokomojo autoriteto. Kiekvienas inkvizicinis metodas sudaro kliūtį sveikos teologijos vystymuisi ir kenkia Bažnyčios pasitikėjimui (credibility) visame pasaulyje."

Pasirašiusieji raštą pripažįsta, kad "ir jie gali suklysti", tačiau jie esą įsitikinę, kad klaidingos teologinės nuomonės neturi būti taisomos baudžiamomis priemonėmis.

Kadangi rašto autoriai pramatą "grėsmę teologinio darbo laisvei", jie išvardina visą eilę jų manymu, "konstruktyvių pasiūlymų", skirtų visiems laikams pašalinti pavojui "inkvizicinių ir baudžiamųjų priemonių panaudojimui".

O "konstruktyvūs pasiūlymai" tokie:

1) Reikia pakviesti į Tikėjimo Dalykų Kongregacijos narių sąstatą visų mokyklų ir visų tendencijų teologus, nes kitaip ši institucija ir toliau sudarys įspūdį "šališkumo ir palankumo tik tam tikrai vienos krypties teologijai".

2) Reikia nustatyti Tikėjimo Dalykų Kongregacijos nariam kardinolam 75 metų ribą.

3) Kongregacijos patarėjais turį būti paskirti tik "žymūs ir visų pripažinti specialistai".

4) Reikia tuojau, pagal Vyskupų Sinodo nutarimą, sudaryti tarptautinę teologinę Komisiją, su kuria Tikėjimo Dalykų Kongregacija "turi labai tampriai bendradarbiauti".

5) Reikia nustatyti "labai aiškiai ir privalomą tvarkos procedūrą nepaprastiems ir svarbiems atvejams", kada Kongre-

(nukelta į 6 psl.)

Lietuvių delegacija pas Newarko miesto burmistrą iš k. j. d. kun. P. Totoraitis, burmistras Hugh H. J. Addonizio įteikia Lietuvių dienos proklamaciją, leva Trečiokienė, dr. Jokubas Stukas.

JONAS JAŠKAUSKAS

LEMTINGOS DIENOS

APYSAKA

(28)

Norint išvengti įtarimų bei išdavių, laikytasi griežtos paslapties. Pasitarimai dažniausiai vykdavo miške, uogaujant, grybaujant ar riešutaujant. Kartais būdavo rengiamos iškylos — pasiūkokimai. Nors ir veikta slapta, bet daugelis jau nujautė, kad kažkas, kažkur vyksta. Plačiai sklido propaganda, kad žmonės nevežtų okupantams pyliavų ir kad nevykdytų jų kitų reikalavimų.

Kaimuose sklido gandai, kad vokiečiai greit išeis ir ateis Lietuvos kariuomenė, kuri baigiama Vilniuje organizuoti. Kas tuos gaudus skleidė, niekas nežino, bet jie turėjo įtakos žmonių nuotaikoms.

Kalnų dvare buvo daug įvairių gėrybių Karo pradžioje pastatytuose milžiniškuose sandėliuose vokiečiai laikė ne vien dvare užaugintus javus, gyvulius bei ūkininkų suvežtas pyliavas, bet ir iš Vokietijos gautą cukrų bei druską ir kitus produktus, naudojamus savo reikalams, o kai kada mažais kiekiais duodamus pyliavas pristačiusiems ūkininkams.

Slaptoji organizacija nutarė neleisti tų gėrybių išvežti iš dvaro. Visų pirma stengėsi išpėti ūkininkus, kad niekas nevažiuotų į pastotes. Vokiečiai savo transporto priemonių neturėjo. Jų pačių skaičius taip pat nuolat tirpo. Kurie dar buvo like, nujausdami, kad netrukus teks iš čia kraustytis, didelio aktyvumo neberodė. Kalnų dvare ūkvedys Hansas nuo vasaros vidurio jau

buvo kažkur dingęs. Jam išvažiuavus, ir Stefa laisviau atsiduso. Ūkvedžiui liko Francas. Kadangi šis nebuvo toks griežtas, tai maža kas jo ir paisė. Be to, ir jis pats, nujausdamas, kad nebeilgai teks čia šeiminkauti, su visais elgėsi švelniai.

Ginklų žuvimo klausimas taip ir neiškilo. Nežinia, ar nepastebėta, ar nenorėta viešumon kelti. Baigiantis rugsėjo mėnesiui, vokiečiai įsakė kaimų seniūnams suvaryti ūkininkus su arkliais Kalnų dvaro gėrybėm vežti į Palomės gležinkelio stotį. Bet niekas nevažiuavo: vieni visai nepajudėjo iš namų, kiti, kurie buvo bevažiuoją, organizacijos žmonių išpėti, grįžo atgal.

Kaimuose pasirodė žandarai su grasinimais, bet viename kaime ir juos pagąsdino. Žandarams atvykus, vienas ūkininkas pasikvietė juos pas save. Stažą apkrovė įvairiais valgiais, pastatė namuose virtos degtinės ir vaisino. Kai jau buvo gerai išsilinksminta, troboj netikėtai atsirado du ginkluoti vyrai.

— Aš žinau, ko jūs čia atvykot — bausti žmonių, — kalbėjo vienas iš atėjusių. — Bet jei pakelsit ranką, savo krašto daugiau nepamatysit! Jei netikit, pažiūrėkit pro langą.

Kiemi stovėjo būrys ginkluotų vyrų. — Palikite žmones ramybėje ir keliaukit, iš kur atkeliavę, — tęsė toliau įėjusius.

Žandarai pažadėjo nieko neliesti. Abu vyrai išėjo, o netrukus išėjo ir žandarai.

Visi jautė, kad vokiečių galybė baigiasi, kad atsirado jėga, drįstanti juos tramdyti. Net ir tie, kurie seniau žiūrėjo su nepasitenkinimu į jaunų vyrų, jų nuomone, nereikalingus svaicijimus ir išsišokimus, dabar džiaugdamiesi pritarė.

Paskutinį rugsėjo sekmadienį buvo sušauktas Kalnų apylinkės gyventojų susirinkimas. Nors vokiečiai dar tebebuvo, bet žmonės, pajutę besireiškiančią naują jėgą, įgavo drąsos. Į susirinkimą suėjo gana daug. Ne tik mokykla buvo pilna, bet ir koridoriuose negalėjo visi sutilpti. Susirinkimą sušaukė ta pati slaptoji jaunimo organizacija, susitarus su kai kuriais įtakingesniais ūkininkais. Pirmininku vienbalsiai buvo išrinktas Adomas

Audrys, o sekretore pasiūlyta Stefa Pševilskaitė, dėl kurios kandidatūros iš susirinkusiųjų tarpo pasigirdo protestų. Pirmininkas, tai pastebėjęs, pradėjo žmones raminti:

— Aš girdžiu nepatenkintų balsų dėl panelės Pševilskaitės kandidatūros ir sekretores. — pirmininkas panaudojo visą savo gražbylystę. — Malonus kalniečiai! Dėkoju jums už suteiktą man garbę praveisti šį susirinkimą ir tikiu, kad panelė Pševilskaitė, dirbdama toj vietoj, kur dirbo iki šiol, kai kam nepataikė į tikti ir yra užsitarnavusi jūsų rūstybės. Bet prašau leisti kai ką paaiškinti, o tada galėsit reikšti savo protestus, jei tokių bus. Nors ir neseniai čia gyvendamas, spėjau patirti daug dalykų, kuriuos ne visi galėjęt suprasti, nes neturėjęt progos. Siandien jau nebe paslaptis, kad mes savo rankose turime ginkluotą jėgą, kurią sudaro jaunimas: jūsų pačių vaikai, broliai ar giminės. Taip pat visiems žinoma, kad tos ginkluotos jėgos dėka paskutiniu metu gyvenimas visiem palengvėjo, nes okupantas nepaspūdė su pyliavomis, nevarė į pastotes ir kitais būdais nedrįso žmonių terorizuoti. O svarbiausia, Kalnų dvaro sandėliai liko neištuštinti, ir tikime, kad jie nebus ištuštinti. Visas turtas liks mūsų krašte mums paties. Dabar aš noriu jus paklausti, kas tuos vyrus apginklavo.

Salėje mirtinė tyla. Kalbėtojas tęsia savo kalbą toliau:

— Neatsakote. Tad leiskite man atsakyti! Prisipažinsiu, jog ir aš prie tų ginkluotų vyrų priklausau, todėl gerai žinau, iš kur ginklai atsirado. Esu visų tų vyrų įgaliotas pareikšti nuoširdžią lietuvišką padėką panelėi Stefai Pševilskaitėi, kuri, nepaisydama jai gresiančio pavojaus, tuos ginklus mums parūpino.

Salėje pasigirdo smarkus plojimas, kuriam kiek aptilus, pirmininkas kreipėsi į susirinkusius:

— Ar yra kas prieš, kad panelė Pševilskaitė būtų pakviesta sekretore?

Vėl smarkus plojimas.

— Visiems priitarian, prašau panelę Pševilskaitę užimti sekretores vietą. — pareiškė pirmininkas. Stefa sužadinta nedrąsiai pakilo iš vietos ir, plo-

jimams tebesitęsiant, prisiartinio prie stalo. Adomas paspaudė jai ranką ir dar kartą padėjo:

— Jūs atlikote didelį žygi. Visų vardu dar kartą dėkoju!

Susirinkusieji vėl pradėjo smarkiai ploti. Plojimą aptilus, pirmininkas prabilo:

— Visiem dėkoju, kad mane išklauseite ir supratote. Skaitau susirinkimo darbotvarkę:

1) Valsčiaus komiteto rinkimas; 2) atstovų į apskrieties suvažiavimą rinkimas; 3) kiti reikalai.

Į valsčiaus komitetą išrinko Kazį Zaranką, Joną Ramūną, Antaną Matuką, Stefą Pševilskaitę ir tris ūkininkus — Mykolą Meškūną, Antaną Dubausį ir Joną Limbą; į apskrieties suvažiavimą — Joną Ramūną ir Antaną Matuką. Adomas Audrys labai buvo prašomas sutikti įeiti į komitetą. Net kelis sykius buvo siūloma jo kandidatūra, bet jis griežtai atsisakė, teisindamasis, jog turįs kitų svarbių išpareigojimų.

Taip praėjo pirmas Kalnų apylinkės žmonių susirinkimas, sukūręs vieną grandį Nepriklausomos Lietuvos užpomazgai.

ADOMAS GRĮŽTA PAS OLE

Porai dienų praėjus nuo Kalnuose įvykusio susirinkimo Adomas apsisprendė važiuoti į Petrapiilį pas Olę parsivežti jos į besikuriančią Lietuvą. Jei savo išvažiuojamą niekam nepasakojų: žinojo tik Jonas ir motina. Jonas jį lydėjo iki Palomės, kur iš anksto buvo susitarta su vienu žydeliu už nemažą sumą pinigų arkliais nuvežti jį į pasienį arba iki kol bus galima važiuoti. Kad lengviau būtų keliauti, su savimi paėmė tik vieną lagaminą, į kurį įsidėjo maisto produktų, kelionei reikalingų drabužių ir kitų smulkmenų.

Palomėn jį vežė motinos pusininkas, apykurtis senis, tai važiuodamas galėjo laisvai su Jonu kalbėtis.

Pasitaikė graži, saulėta rudens diena. Voratinkliai draikė pagal žemę. Jais nukloti laukai, saulei šviečiant, spindėjo įvairiom spalvom. Pakelėse žmonės kasė bulves, viener kitur arė laukus, piemenys kūreno ugnį, degindami bulvienojus. Tiršti balkšvi dūmai pamažu kilo į padangę ir sklaidėsi virsdami permatomais debesėliais.

(Bus daugiau)

Apie Vietnamą, Kenją ir Vilnių

Žurnaliste Jūratė Kazickaitė, dalyvavusi Vietnamo kare, New Jersey lietuvių grupei padarė pranešimą apie Vietnamo karą, tame kare sutiktus lietuvius, apie savo mokytojos dar-

bą Kenjos valstybėje, apie kelionę per Sov. Sąjungą ir viešnagę Vilniuje. Kalbėjo apie porą valandų, parodė filmą, nuotraukų. Čia spausdiname jos pranešimo santrauką.

Ką pasirinktum?

— Jei jums šiandien reiktų pasirinkti vieną iš šių trijų vietų, į kurią norėtumėte važiuoti? — į Vietnamą, į Kenją ar į Vilnių? — kun. Viktoras Dabušis paklausė Jūratės Kazickaitės po jos įdomaus ir nuotaikingo pranešimo apie savo keliones, darbą ir įspūdžius minėtose vietose.

Atsakydama Jūratė pirmiausia užtikrino, kad daugiau jau nebe norėtų grįžti į Vietnamą. Nebe nori daugiau matyti karo ir visų žiaurumų.

— Lengva yra turėti savo principinį nusistatymą šiuo klausimu. Bet kai savo akimis pamatai žmogaus žiaurumą, tuomet iškyla pats svarbiausias klausimas: argi vienas žmogus turi būti toks žiaurus ir nežmoniškas kitam? Ar negali skirtin-

gų įsitikinimų žmonės gyventi taikiai vieni šalia kitų? Ar negalėtų ir skirtingos politinės sistemos toleruoti viena kitos egzistavimą?

Reikia ieškoti žmoniškumo principų

Tarp Vietnamo dirbusių žurnalistų ši "Lithuanian girl" buvo žinoma kaip viena iš vanagų (hawk). "Atrodo, kad aš tečiau viena iš tokių tarp žurnalistų", — prisipažino prelegentė. "Bet kai čia pat kalbėsi su jaunu vyruku, o už poros valandų pamatai jo kūną be galvos, arba kai vieną dieną fotografuoti grupę sveikų žmonių, o kita dieną jau žiūri į išmėtytas jų kūnų dalis, tuomet norisi surasti šiam klausimui kitokią atsakymą. Pamatai, kad negalima pasitenkinti tik "vanagų" ar "balandžių" teorijomis. Reikia

ieškoti gilesnių žmoniškumo principų, kuriais galėtų būti pagrįsti žmoniškos tarpusavio santykiai."

Kai ji buvo paklausta iš publikos, kaip iš viso atrodo Vietnamo karo eiga, atsakė, kad iš arčiau pažinusiems ne tik visą šio karo maišatį, bet apskritai Vietnamo gyvenimo aplinkybes ir politinius bei kitokius nusiteikimus, kiekvienam yra aišku, kad "politiniu pagrindu paremtas laimėjimas yra neįmanomas. Amerikiečiams tėra likę tik kaip nors su ne per dideliu gėdingumu iš ten pasitraukti". Kai vėl iš klausytojų buvo pareikšta abejonė, ar amerikiečiai tikrai negali laimėti, ar gal tik nenori, J. Kazickaitė atsakė, kad ji pati yra girdėjusi aukštų karo vadų pareiškimus, kurie, ranka rodydami į Kambodijos ar Laos pusę, sakydavo: "Štai ten slepiasi dešimtys tūkstančių Vietkongo kareivių. Jie mus gali puliti, kada tik nori. O mes jų negalim liesti."

Sutikti lietuvius

Paklausta, ar tekdavo susitikti lietuvių Amerikos ginkluotųjų jėgų daliniuose, atsakė, kad taip. Tačiau "labai dažnai susidarydavo įspūdis, kad aš tokiais susitikimais daug daugiau domėdavausi, negu mano sutikti lietuviškai".

— Pamačiusi lietuvišką pavardę kaip pav. Jonaitis, Petraitis ar pan., tuoj pasisveikindavau — Labas! Vietoj atsakymo dažnai išgirdavau klausimą: What (ką)? Tada pradėdavau — iš vardo atrodo, kad esi lietuvis. Tiesa?

— Mano motina, ar tėvas, arba senelis buvo lietuvis, — gaudavau atsakymą.

Dauguma tiesioginės tarnybos kareivių jau yra gimę J. A. Valstybėje, arba į jas labai maži atvežti. Tačiau taip nebūdavo visuomet. Pasitaikydavo ir daug mielesnių susitikimų.

— Vieną sykį išsoku iš malūnsparnio visai prie kautynių linijos. Ogi prieš mane puskarininkis su lietuviška pavarde. — Labas, — sakau.

Tas vyras net apstulbo.

— Labas! Labas! — sveikinosi su džiaugsmu, kaip savo artimiausią giminę sutikęs.

— O tai buvo aukščiausiais pasižymėjimo laipsniais apdovanotas narsus lietuvis karys. Jis buvo truputį vyresnio amžiaus žmogus. Jame buvo gyvas ir lietuviškumo jausmas ir kovos dvasia prieš okupantą.

Pamilau Kenjos žmones

— Į Kenją mielai grįžčiau. Ten, sakyčiau, yra likusi mano pirmoji meilė (romantic involvement): pamilau Kenjos gamtą, jos aplinką, bet labiausiai žmones. Jie paprasti, nuoširdūs ir labai reikalingi pagalbos, — tęsė toliau Jūratė atsakymus į pagrindinį klausimą.

Prieš parodydama trumpą filmą iš savo gyvenimo ir darbo Kenjoje, Jūratė prisipažino, kad kuone nuo vaikystės dienų ją traukė ir viliojo Afrikos žemynas. Į Kenją nuvyko gana atsitiktinai. Vien dėl to, kad jai pažįstamų seselių kongregacija ten turėjo savo mokyklą. Ji pati ten dirbo kaip mokytoja seselių vienuolių vadovaujamoje mokykloje, kur buvo ruošiami mokytojai. Mokslo lygis buvo gana žemas. Bet šią mokyklą baigusios mergaitės turėjo dirbti tik su žemesnių skyrių mokiniais.

Studentų amžius svyravo nuo 14 metų iki 27. Prisipažino, kad turėjusi labai gerą pasisekimą tarp mokinių ir buvusi jom pavyzdžiu. Tiems, kurie J. Kazickaitė geriau pažįsta, nėra jokių abejonų, kad jos turtinga ir kilni asmenybė šalia akademines pažangas nemažiau imponuojančiai veikė ir auklėjimo ir asmenybės formavimo srityse.

Kalba apie misijas

Jos darbo sėkmingumas buvo pastebėtas ir gražiai įvertintas "taikos kuopiu" (peace corps) vadovaujančiuose sluoksniuose J. A. Valstybėje. Grįžus iš Kenjos, Jūratė buvo pakviesta skaityti paskaitų įvairiuose didesniuose centruose studentams ir aukštesnių klasių gimnazistams apie šios misijos reikalą ir svarbą, apie darbo ir gyvenimo sąlygas ir ypatingai apie malonius šio darbo rezultatus. Didelė nauda tiems, tarp kurių dirbama, ir nemažesnis džiaugsmas ir pasididžiavimas tiems, kurie aukojasi šiam darbui.

Buvo paklausta, ar teisingas yra kai kurių baltųjų galvojimas, kad negrų kilmės žmonės yra žemesnių gabumų ir mokslinio inlumo negu baltieji.

Kazickaitė tokį galvojimą kategoriškai paneigė:

— Jokio skirtumo nėra ir negali būti! Nejaugi odos spalva gali taip giliai siekti? Jei praktikoje matosi skirtumo, tai tik dėl skirtingos aplinkos, nelygių auklėjimo aplinkybių ir sąlygų ir nepakankamos motyvacijos, iššamoninimo.

O kadangi Kenjos gyventojai yra labai reikalingi pagalbos, todėl prisipažino, kad ji vėl labai mielai ten grįžtų panašiam darbui.

Per Sibiją į Vilnių

Į Vilnių Jūratė važiuo iš rytų, per visą Azijos žemyną. Keliavo aštuonias dienas traukiniu nuo Vladivostoko per Sibiją, į Maskvą, Leningradą ir Vilnių. Ši kelionė buvo rugšėio mėnesį. Jūratė susizavėjo gražia Sibiro gamta, paprastų žmonių nuoširdumu, jų dideliu ir atviru domėjimusi bendrakeleive užsienietė...

Visai kitoks įspūdis buvo Maskvoje ir Leningrade. Čia niekas nekrepė į ją dėmesio. Tuo tarpu viskas traukė jos dėmesį, ypatingai labai ryškus žmonių vargas ir skurdas.

— Į Vilnių atvažiuo, pasijutau namie. Labai malonus buvo susitikimas su giminėmis. Mačiau namą, kuriame gyveno tėveliai ir kur aš gimiau...

Vilniuje Jūratė praleido 5 dienas. Turėjo šiek tiek progos susitikti su studijuojančiu jaunimu. Iš trumpo bendravimo užsimezgė nuoširdus ryšys. Studentų buvo pakviesta dėstyti anglų kalbą Vilniaus universitete. Jūratė toks pakvietimas labai sudomino. Tačiau ar tam pritartų universiteto vadovybė,

Kalėdinės "dovanos"...

(atkelta iš 3 psl.)

gacija matys reikalo "įspėti teologą ar jų grupę doktrinos klausimais".

6) Reikia garantuoti ir kodifikuoti šiuos punktus, kada daroma tyrimas tikėjimo klausimais: "tyrimas turi remtis tik autentiškais autoriaus raštais"; apkaltintas teologas nuo pat pradžios turi turėti gynėją iš pareigos; įtartinos tezės turi būti raštu pateiktos jų autoriui; "į bylą turi būti įjungti du ar keli žinomi teologai, pasirinkti paties kaltinamojo"; panaikinti diskusijų paslaptį; ginčijamos tezės gali būti Kongregacijos atmetos viešai, su motyvais, tik tuo atveju, jei jos aiškiai ir tikrai yra priešingos privalomam Bažnyčios tikėjimo išpažinimui.

O paskutinis iš "konstruktyvių pasiūlymų" yra jau kito pobūdžio: paraginimas laikytis krikščioniškos meilės, nes tikėjimas be meilės esąs joks tikėjimas. Bažnyčioje kiekvienas susirūpinimas tiesa turįs vadovautis meilės dėsniais.

Iš viso šio rašto ir padarytų pasiūlymų kyšo viena mintis: išsikovoti visišką laisvę savo teologiniuose darbuose ir apsaugoti nuo eventualaus Bažnyčios mokomojo autoriteto įsikišimo. Rašte kalbama dėl Tikėjimo Dalykų Kongregacijos reformos, tačiau visas klausimas nukreipiamas į popiežių, be kurio pritarimo ir sprendimo minėta Kongregacija nieko nesprenzdžia. Popiežius yra Tikėjimo Dalykų Kongregacijos pirmininkas ir galva. Tą progresistai teologai gerai žino ir todėl raštą adresavo popiežiui.

Tokios nuomonės ryškėja iš progresistų teologų grupės. Tačiau yra ir skirtingai galvojančių grupių. Jos irgi kreipėsi į popiežių...

(Bus daugiau)

Vietnamo karo korespondentė Jūratė Kazickaitė prie sužeisto kareivio

dar tiksliau — partinė vadovybė. Nenorėdama studentam to sakyti, ji tik paklausė:

— Ar manote, kad leistų kapitalistai dėstyti komunistiniame universitete?

Sunku suprasti laisvės apraiškas

Komunistiniame katile išaugintai jaunajai kartai vistiek yra sunku suprasti pilnos laisvės apraiškas kasdieniniame gyvenime.

Sustitikus su jaunimu, ji buvo apipilta klausimais. Pirmiausia klausė, kaip ji galinti taip laisvai po visą pasaulį keliauti. Jų supratimu — ji turinti būti labai turtinga. Todėl visi labai nustebė, kai jiems pasakė, kad pirmą kartą apvažiavo visą Europą su maždaug dešimtis dolerių kišenėje.

Kitas klausimas buvo: kaip ji galinti gauti leidimus tokiom pūačiom kelionėm. Čia buvo dar didesnis nustebimas, kai pasakė, kad laisvame pasaulyje gyvenantiems jokių leidimų nereikia. Kad žmonės, kada tik nori ir kur tik nori, gali keliauti.

Kiek ko sunaudojama

Apskaičiuota, kad visame pasaulyje per vieną valandą suvartojama 50 milijonų puodelių kavos, 35 mil. kilogramų duonos, 25 mil. kg bulvių ir 5,757.762 kg. cukraus.

Vien tik cukrų pakrovus į vagonus, išėitų didžiulis traukinio sąstatas.

Per 70 savo gyvenimo metų žmogus išgeria daugiau kaip 60,000 litrų vandens, sunaudoja daugiau kaip 11,000 kilogramų angliavandenių, 2,500 kilogramų baltymų ir tiek pat riebiųjų.

J. Kazickaitė su dviem Kenjos kariais

Kenjos mergaičių klasė, kuri mokėsi anglų kalbos. Mokytoja buvo Jūratė Kazickaitė.

Afrikoje prie Turkanos negrų lūšnėlės

PATERSON, N.J.

Kun. Viktoras Dabušis paaaukojo 3,000 dol. Dainavos jaunimo stovyklai, todėl jis buvo apdovanotas ženkleliu, vaizduojančiu kenčiančią Lietuvą. Jam tą ženklelį įteikė Patersono L. Bendruomenės pirmininkas Antanas Rugys.

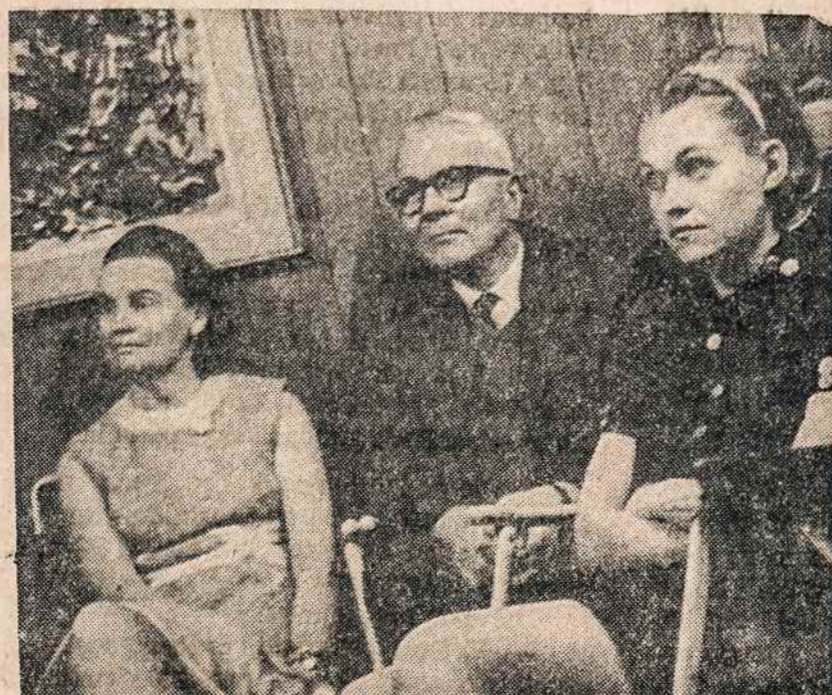
Kultūrinės popietės. Patersono ir apylinkės lietuviai kartas nuo karto renkasi į kultūrinės popietės, kurių jau įvyko trys. Pirmoji buvo Patersone p. Saulienės namuose. Paskaitą skaitytė dailininkė Vitkauskaitė-Merker. Antroji Pompton Plains, N. J., pas p.p. Bulotus, kur paskaitą skaitytė chemikas Rimtautas Vizgirda, ir trečioji — dr. Rožės Šomkaitės namuose, So. Orange, N.J., kur savo įspūdžius iš Afrikos, Vietnamo ir Lietuvos papasakojo žurnaliste Jūratė Kazickaitė. Tokios popietės labai mielai lankomos. Jas organizuoja kun. V. Dabušis ir dr. Rožė Šomkaitė.

Barbora Vyžienė, uoli paprietė ir ilgametė "Darbininko" skaitytoja, sausio 6 atšventė savo 75 gimtadienį. Jos intencija tą sekmadienį buvo paaukotos mišios, o kun. V. Dabušis labai gražiai paminėjo ją savo paaumsle. Jis pažymėjo, kad visa aplinka apie bažnyčią ir pati bažnyčia yra tokia švari ir graži tik Barbaros dėka, nes ji kaip ta pilkoji bitelė visas dienas dirba, švarina, gražina, o mes kartais visai nepagalvojame, kad visa tai yra kieno nors daroma. Paprašyta niekuomet neatsisako šį ar tą padaryti. Ji aplanko beveik visus ligonius, jiem šiuo tuo padėdama. Ji yra kun. Pranciškaus Giedgaudo, O.F.M., teta, ir jam padėjo siekiant kunigystės.

Juta ir Tadas Tallat-Kelpšai pirmąsias dvi vasario mėn. savaites atostogavo Puerto Rico.

Klausios J. Kazickaitės paskaitos iš K. i. d. inž. Skripkus, D. Meizys, J. Meizienė, A. Pocius.

Paskaitoje dr. I. Giedrikenė, A. Masionis, M. Brazaitytė-Matulionienė

Jūratė Kazickaitė pasakoja savo įspūdžius apie Vietnamo karą, Kenją ir Vilnių susirinkime pas dr. Rožę Šomkaitę.

MYKOLO VENIO NETEKUS

SO. BOSTON, MASS.

Mykolas Venis, žymus lietuvis patriotas, katalikas, vienas pirmųjų Šv. Petro lietuvių parapijos bažnyčios statytojų So. Boston, Mass., sulaukęs 90 metų amžiaus, mirė sausio 30.

Velionis buvo gimęs 1878 rugsėjo 20 Misiurkės kaime, Ilguvos parapijoje, Šakių apskrityje. Tėvai Gabrielius ir Konstancija Veniai išauklėjo 9 sūnus ir vieną dukterį.

Mykolas Venis atvyko Ameriką 1897 ir apsigyveno New Yorke. Po trijų metų persikėlė į Boston, Mass., kur dirbo įvairius darbus ir laisvu laiku mokėsi 4 metus. 1902 apsidėdė su Ona Sabanaityte. Jungtuvės įvyko Šv. Petro lietuvių parapijos bažnyčioje. Išauklėjo vieną dukterį Florenciją, kuri, baigus mokslus, ištekėjo už Juozo Caspero (lietuvių) ir išauklėjo du sūnus — Juozą ir Mykolą.

Mykolas Venis iš pat jaunų dienų buvo veiklus ne tik parapijoje, bet ir įvairiose lietuvių katalikų draugijose ir organizacijose. Pažymėtina, kad So. Bostone įsteigus Šv. Juozapo Lietuvių Katalikų Darbininkų Sąją (LDS) ir laikraštį „Darbininkas“, jis buvo ne tik vienas pirmųjų narių, bet ir centro išdėstytas, kaip So. Bostono Lietuvių Piliečių draugijos pirmininkas ir kitų draugijų valdybos. Rūpinantis atgauti Lietuvos laisvę ir nepriklausomybę pirmojo ir antrojo pasaulinio karo metais, platinant karo bonus, renkant parašus po petičiją, prašant pripažinti Lietuvą de jure ir kituose darbuose, jis buvo pirmose eilėse. Lietuvos garbės konsulas adv. A. O. Shallna įteikė velionii pažymėjimą už jo nenuilstamą veiklą Lietuvos ir JAV gerovei. Amerikos Legiono Dariaus 317 postas taip pat įteikė jam garbės ženklą.

Velionis labai daug kam pagelbėjo išgauti JAV pilietybę,

surasti darbus ir pasitarnavo kituose reikaluose. Jis buvo labai malonus būdo ir visuomet surasdavo laiko pasikalbėti su jaunesniais ir senesniais lietuviais. Kitatačiau jį labai gerbė už jo nuoširdumą ir teisingumą.

Mykolas Venis buvo iškalbus, įvairiuose susirinkimuose savo kalba sudomindavo visus; jis ragindavo, ypač jaunimą, siekti aukštesnio mokslo ir būti ištikimais katalikų ir lietuvių. Per 30 m. Mykolas Venis dirbo Mt. Washington banke, So. Bostone.

Karo metu man teko darbuotis su Mykolu Veniu ir banko pareigūnais Bostono apylinkėse, platinant karo bonus. Bankas gavo iš valdžios pažymėjimą kaip daugiausia pardavęs bonų lietuviams. 1915 buvau pakviestas dirbti Darbininko įstaigoje. Apsigyvenau pas pp. Ve-

nus. Taigi nuo tų metų man yra labai gerai žinomos Venių ir Casperų šeimos.

Mykolo Venio žmona Ona mirė 1951 sausio 8. Likęs našlys, gyveno pas dukterį Florenciją Casper, kurios vyras (miręs) Juozas Casper buvo laidotuvių direktorius, o ir iki šiol Florence ir jos sūnus Juozas yra laidotuvių direktoriai, 187 Dorchester St., So. Bostone.

A. a. Mykolas Venis mirė Mass. General ligoninėje. Palaidotas išskilingai pirmadienį, vasario 3, iš Šv. Petro lietuvių parapijos bažnyčios Naujos Kalvarijos kapinėse. Giliausia užuojauta velionio dukrai Florencijai ir jos šeimai!

Antanas F. Kneizys

Lawrence, Mass.

Ir čia minėjom Vasario 16

Šv. Pranciškaus bažnyčioje klebonas kun. Petras Sakalys vasario 16, sekmadienį, 9:30 v. aukojo šv. mišias pavergtos Lietuvos intencija ir pasakė atitinkamą pamokslą.

Buvusi lietuvių klubo valdyba 2:30 suruošė minėjimą vokiečių klube.

Sveikino miesto burmistras Kiley, kongresmanas T. Lane, senatorius Wall ir šv. Pranciškaus parapijos klebonas, kun. P. Sakalys. Pagrindinę paskaitą skaitė liet. tautinės bažnyčios klebonas kun. Gaspariūnas.

Hartfordo lietuviai paminėjo Lietuvos nepriklausomybės šventę. Iš k. į d. kubiečių atstovas, pavergtų tautų atstovas, Hartfordo miesto majoras Miss Ann McCello, adv. L. Mazotas, p. Mončiūnienė, kleb. kun. J. Matutis ir Pr. Mončiūnas.

Prie meninės dalies prisidėjo šv. Pranciškaus bažn. vargonininkas muzikas Jonas Naras ir solistė Suslavičiūtė-Berri. Altui surinkta 65 dol.

Šv. Pranciškaus bažnyčios rūsyje pagrindinai atnaujinami poilsio kambariukai, dedami nauji priedai, pertvaros.

Kiek anksčiau prie didžiųjų bažnyčios durų, lauke, ant laiptų įtaisyti geležiniai turėklai.

1968 metais šv. Pranciškaus bažnyčia turėjo pajamų 75,000 dol., o išlaidų — 68,000 dol.

Remontuojamas sesučių-mokytojų namas (vienuolynas).

J. Sk.

ZINIOS IŠ TORONTO

Vasario 16 proga Toronto lietuviai suaukojo Tautos Fondui 2,393.06 dol. Aukos buvo renkamos salėje, kur vyko minėjimas, abiejose katalikų bažnyčiose ir evangelikų bažnyčioje.

Kvietinės paveikslų paroda Priskelimo parapijos salėse uždaryta kovo 2. Ją organizavo L. K. Moterų centro valdyba.

Estijos nepriklausomybės minėjimas vyko vasario 23 su choriais, dūdų orkestru ir solistais. Buvo ir minėjimo kalba. Iš lietuvių dalyvavo: konsulas J. Žmuidzinas, kuris pasakė sveikinimo kalbą, dr. S. Čepas, krašto valdybos pirmininkas, J. R. Simanavičius, pabaltiečių federacijos pirmininkas, P. Šernaitis, pabaltiečių moterų pirmininkė, ir Jokubaitis, šaulių pirmininkas.

Šiupinys, kurį surengia Mažosios Lietuvos moterys, pirminkaujant E. Jankutei, šiomet sutraukė daug svečių. Jie buvo skaniai ir sočiai pavaišinti šiupiniu. Sveikinimo kalbą pa-

sakė konsulas J. Žmuidzinas. Be trumpos programos, vyko gausi loterija.

Kredito kooperatyvas „Parama“ turėjo savo metinį akcininkų susirinkimą, kuris paskyrė įvairiam kultūriniam lietuvių reikalui 2000 dol. Pirminkinku perrinktas H. Stepatitis.

Hamiltono teatras „Aukuras“, parapijos choras ir šokių grupė „Gyvataras“ kovo 9 Toronte bendromis jėgomis stato muzikinę pjesę „Zydintis vasaros vėjas“. Rengia Priskelimo parapijos L. Katalikų Moterų draugija.

Ateitininkų sendraugių ir studentų iniciatyva buvo surengta Londono universiteto prof. R. Mitalo paskaita apie dabartinius studentus. Po paskaitos vyko ilgos diskusijos, aptariant studentų smurto žygius ir vandalizmą.

Akademišką draugiją tuo pačiu laiku surengė dr. M. Anyso paskaita apie senprusių laisvės kovas. Ta pačia tema daktaras yra parašęs ir knygą.

Dr. Alfonsas Stankaitis kalba Lietuvos nepriklausomybės minėjime Hartforde. Nuotr. A. Jaro

Amerikos lietuvių kongresas, kurį organizuoja kas penkeri metai Amerikos Lietuvių Taryba, numatytas sukviesti 1969 rugsėjo pradžioje, darbo dienos savaitgalyje, Detroito. Kongresas turėjo įvykti 1968, bet vykstant PLB seimui, kongreso rengimas atidėtas 1969 metam. Kongresui programą ruošia Amerikos Lietuvių Tarybos valdyba. Visų laisvinimo darbų remiančių organizacijų atstovai kviečiami kongrese dalyvauti. Atskiros organizacijos kongresui numatyta laiku prašomos didesnių suvažiavimų nerengti.

Kas norėtų skelbtis Darbininke prašomas skambinti: GLenmore 2 2923

Jonas Obelinis

Baltimorės žinios

IŠ VISUR

Kun. Juozas Antoszewski, šv. Alfonso parapijos vikaras, vasario 19 pakeltas į klebonus. Kovo 2 jis persikėlė į savo naują šv. Juozapo parapiją, Midland, Md. Jis yra gimęs ir augęs Baltimorėje, baigė šv. Alfonso mokyklą ir čia vikaru išbuvo 16 metų. Jis buvo uolus šv. Vardo draugijos dvasios vadas, energingai dirbo su C. Y. O., gražiai tvarkė įvairias bažnytines apeigas. Išleistuvės įvyko vasario 28 šv. Alfonso mokyklos salėje. Atsisveikinti susirinko didelis skaičius žmonių. Visi palinkėjo sėkmės naujoje parapijoje. Šv. Alfonso parapija neteko gero kunigo. Jam išvykus ir belikus tik prel. L. Mendeliui ir kun. A. Drangiūniui, darbas tikrai likusiem pasunkės.

Sodaliets bingo žaidimus rengia kovo 7 šv. Alfonso mokyklos salėje. Pradžią 7 v. v. Pelnas skiriamas dovanom, kurios per Velykas bus išdalintos prieglaudose esantiems lietuviams seneliams.

Šv. Vardo draugijos metiniai pusryčiai bus kovo 9, tuoj po 8:30 v. mišių mokyklos salėje. Kalbės WFBR stoties naujienų pranešėjas Lou Corbin. Ir praėjusiais metais jis pasakė pagrindinę kalbą.

Prez. A. Smetonos 20 metų mirties sukakties minėjimas bus kovo 9 lietuvių svetainės didžiojoje salėje. Pradžią 2 v. popiet. Kazys Karpus rodyta filmą iš prezidento Smetonos gyvenimo. Programoje taip pat dalyvaus prezidento sūnaitis, pianistas Antanas Smetona, ir atliks koncertinę dalį.

Jautienos kepsnio puotą rengia lietuvių postas 154 kovo 16 gražioje Eastern Center salėje, 7940 Eastern Ave. Pradžią 1 v., tęsis iki 6 v.v. Bus jautienos ir kitų valgių. Sokių orkestras. Bus loterija. Bilietus prašoma įsigyti iš anksto.

Jurgis Drazdys, naujos kartos lietuvis, po sunkios ligos mirė vasario 23 savo namuose Hollins gatvėje. Jurgis sulaukė gražios senatvės. Į Baltimorę atvyko prieš 15 metų ir buvo uolus šv. Alfonso parapijos narys. Kol sveikata leido, uoliai lankė savo parapiją, buvo šv. Vardo draugijos narys. Trys kunigai aukojo gedulingas mišias už jo sielą vasario 26 šv. Alfonso bažnyčioje. Palaidotas Holy Redeemer kapinėse. Liko mūliūdusi žmona Uršulė, sūnus Antanas su žmona, brolis Jonas, kuris gyvena Hartforde, sesutė Uršulė Lietuvoje ir eilė anūkų.

„Lietuvių švietimas Vokietijoje“ leidinyje tilps aprašai — istorijos šių pradinių mokyklų: Augsburg, Amberg, Ansbach, Bad Woerishofeno, Bodenteicho, Deinseno, Dillingeno, Dinkelsbuelio, Eichstaetto, Eckernfoerdės, Euteno, Geretsriedo, Clausthalio, Gluechstado, Gr. Hesepe, Hallendorfo, Hannoverio, Haunsteteno, Hochfeldo, Illertisseno, Ingolstado, Landshuto, Lohengrino, Maxhuettes, Meeseno, Meerbecko, Memmingeno, Muehldorfo, Muencheno — Waldfriedhofs, Muencheno miesto, Muencheno Fuerstenfriedo, Nuernbergo, Okerio, Oldenburg, Passau, Rosenheimo, Rendsburgo, Seedorfo, Scheinfeldo, Stadės, Tirsghenreuto, Traunsteino, Wagenreutho, Watenstedto, Wedello, Weideno ir Weheno. Kas turėtų istorinių apžvalgų ir fotografijų pradinių mokyklų, kurios aukščiau nesuminėtos malonėkite skubiai atsiųsti leidinio redaktoriui Pasaulio Lietuvių Archyvo 5620 So. Claremont Ave., Chicago, Ill. 60636. Kad leidėjui paaiškėtų leidinio tiražas, maną pirkti leidinį, prašom rašyti Kultūrai Remti Draugijai, 7026 So. Claremont ave., Chicago, Ill. 60636.

Kun. Petras Rauda, buvęs Biržų gimnazijos kapelionas, kovo 10 švenčia savo 75 metų amžiaus sukaktį. Neseniai minėjo 50 metų kunigystės jubiliejų. Šiuo metu jis yra altarištas Svedasų parapijoje, Anykščių rajone.

Waterburio Balso 137 skyrus paskelbė pinigų vaju, kuris prasidėjo vasario 17 ir tęsis iki Velykų. Vaju vykdo skyrus v-ba: J. Brazauskas, D. Venclauskaitė, V. Valiulis, A. Brazauskienė ir G. Valiulienė. Talkina: M. Marūnienė, V. Skladaitis, K. Urbšaitis, P. Vileišis, E. Bazėnas, J. Valkauskas, M. Gureckas, L. Kuznickas, A. Campė, V. Vaitkus, S. Vaitkienė, A. Paliulis, S. Petruškevičienė, I. Jankauskas, ir P. Valiūnas.

Antanas Skridulis, ALRK Vargonininkų ir Muzikų sąjungos Chicago prezidentas išdėstė, yra pakviestas ir jau sutiko jėiti į muz. Petro Armono vadovaujama IV-tos Dainų šventės repertuaro komisija.

„Zemaitės“ skaučių draugovės, vadovaujamos ps. Danutės Surdėnienės, skautės, siųsdamos auką šalpos darbu, rašo: „Suprasdamos Balso didelę reikšmę ir atjausdamos vargstantčius lietuvius, Philadelphiaus skautės siūncia kuklią auką 32 dol. ... mūsų vargstančių sesių ir brolių šalpai“.

Jurgį Valaitį iš jaunesnės kartos lietuvių socialdemokratų tarpo vietoj J. Sondos išrinkus į Vliko valdybą, vyriausios (nepriklausomybės laikų) veikėjų kartos atstovai valdyboj liko mažumoj, tik trys iš septynių (J. Audėnas, B. Nemickas, P. Vainauskas). Pirmininkas dr. Valiūnas, sekretorius R. Kezys, kaip ir vald. nariai A. Budreckis ir dabar J. Valaitis, jau pokarinio bendrimo veikėjai.

Tautos Fondo ypatingi rėmėjai. Agota Praniėnė iš Newarke, 89 metų amžiaus, jau antrą kartą kartoja savo įnašą į TF, kaip ypatingoji rėmėja (25 dol.). Taip pat atnaujino savo, kaip ypatingo rėmėjo, statusą ir dr. D. Jasaitis, dabar gyv. Mt. Vernon, N. Y. Prisidėjo naujas ypatingasis TF rėmėjas (25 dol. įnašas) — dr. K. Narščius iš Betholdo, Ill. Kaip regimasis padėkoms ženklas, visiems siuntinėjamas Eltos Informacijų biuletenis. (E)

Ieškomas Petras Varnauskas, prieš antrą pasaulinį karą gyvenęs 127 Thames St., Brooklyn, N.Y. Jis pats arba apie jį žiną prašomi pranešti Darbininko redakcijai.

Išpūdziai iš Stamfordo kolonijos

STAMFORD, CONN.

Turbūt nėra kitos lietuvių kolonijos Amerikoje, kur bet kokio parengimo metu nesutiktum visų kolonijos lietuvių. Stamfordo lietuvių kolonija maža. Nuo mažiausio „pipiro“ iki vyriausio žilagalvio senelio vargiai priskaitytum iki 70 žmonių. Žiūrint į lietuvių kiekį, atrodo — joks lietuviškas veikimas neįmanomas. Vienok Stamfordo lietuvių kolonija nuo pat naujos imigracijos dienų ne tik ne merdi, bet gali būti pavyzdžiu ne vienai didesnei kolonijai.

Veikiančios organizacijos Stamforde yra šios gerai klestinčios organizacijos: Balso 36 skyrus, Vasario 16 gimnazijos rėmėjų 78 būrelis, Lietuvių Moterų klubas ir visus Stamfordo lietuvius apėmus JV Lietuvių Bendruomenės apylinkė.

Balso 36 skyrus, Vidmanto Valiušaičio, Juozo Daniliausko ir Juozo Biliūno energingo vadovavimo dėka, kasmet suruošia vaju, balių vargstantiems tautiečiam šelpti. Stamforde lengva būti slapuku, neaukoti. Skyriaus valdybos nariai kiekvieną aplanko, iš kiekvieno lietuvių vargstantiems metinę duoklę paima.

Praejusiais metais vaju metu aukojo: po 20 dol.: J. Budrevičius, J. Valiušaitis; 15 dol.: Z. Steponavičius; po 10 dol.: K. Lopas, V. Valiušaitis, St. Šalkauskas, J. Daniliauskas, V. Vaikutis, J. Kazlauskas, M. Biliūnas, A. Deikis, V. Malinauskas; po 5 dol.: J. Biliūnas, J. Liūtas, G. Zemaitaitis ir 3 dol. F. Prekeris.

Antra lietuviškos šalpos organizacija — tai 78-tas būrelis Vasario 16 gimnazijai remti. Jis gyvuoja nuo pat būrelių susiorganizavimo pradžios. Jo vadovas yra J. Valiušaitis. Būrelio nuolatiniai rėmėjai yra šie:

J. Biliūnas, M. Biliūnas, V. Biliūnas, J. Budrevičius, J. Daniliauskas, A. Deikis, J. Kazlauskas, K. Lopas, J. Lietuvninkas, V. Malinauskas, F. Prekeris, Z. Steponavičius, S. Šalkauskas, V. Vaikutis, A. Valiušaitis (White Plains, N.Y.), V. Valiušaitis, G. Zemaitaitis, V. Strimavičius ir E. Peilis (Bethpage, L.I.N.Y.).

Lietuvių Moterų Klubu valdyba sudaro Aušra Vaitužienė, Aldona Liūtienė ir Marija Lopienė. Klubui priklauso 20 moterų. Be jų Stamforde lietuvių kolonija būtų kaip maistas be druskos. Jos kasmet rengia vaikučiam Kalėdų eglute, Motinos dieną ir kaip geros šeiminkės kiekvienam lietuvių susibūrimui paruošia skanius užkandžius, kavutes.

Gausiausia Stamfordo organizacija yra Lietuvių Bendruomenės apylinkė. Jos valdybą sudaro Gintas Zemaitaitis, Juozas Valiušaitis ir Vytautas Biliūnas. Šis skyrus paprastai rengia didžiulius parengimus. Štai, vasario 23 surengė Lietuvos nepriklausomybės atstatymo minėjimą. Minėjimas įvyko Stamfordo vokiečių klubo salėje.

Į gražiai lietuviškomis spalvomis papuoštą salę susirinko ne tik vietos, bet ir apylinkių lietuvių.

Minėjimą trumpu žodžiu pradėjo L. B. apylinkės pirm. G. Zemaitaitis, pakviestasdamas visus sugiedoti Amerikos ir Lietuvos himnus. Jautrią invokaciją sukalbėjo Amerikoje gimęs kun. J. Juškevičius. Labai įdomią kalbą pasakė Hartfordo L. B. apygardos pirm. prof. V. Balčiūnas. Meninę programos dalį atliko Putnamo seselės — Benigna ir Paulė, padainuodamos po porą duetų ir po keletą dainų sola. Minėjimą baigė giesme Marija Marija. k.s.

Tėvų pranciškonų vienuolynui, Aušros vartų koplyčiai, Kultūros židiniui — Jaunimo centrui aukojo

250 dol.: Veronica A. Shimkus, Newton, Mass.

Po 100 dol.: Antanas Bendorius, Brooklyn, N. Y. (pažadėjęs 200).

A. Budrikas, Richmond Hill, N. Y.
N. N. Woodhaven, N. Y.
J. Klivecka, Woodhaven, N. Y. (pažadėjęs 500).
Mary Sabis, Brooklyn, N. Y.
Ada Skučienė, Plainfield, N. J. įrašo senelius Oną ir Joną Mikalavičius.
Mr. Mrs. A. V. Stasiūnas, Richmond Hill, N. Y.
Zigmas ir Bronė Rimai, Ridgewood, N. Y.
Anthony Shimukonis, Brooklyn, N. Y.
Petras ir Izabelė Svitrai, Woodhaven, N. Y.
G. Tilvikas, Richmond Hill, N. Y.
Petras Zelvis, Richmond Hill, N. Y.

Po 50 dol.: K. Karosas, Brooklyn, N. Y.

Mr. Mrs. Paulin, Richmond Hill, N. Y.
Petras Vaitiekunas, Elizabeth, N. J.

Po 25 dol.: N. N. Richmond Hill, N. Y. (pažadėta 500).

B. Bieliukas, Richmond Hill, N. Y.
Mr. Mrs. V. M. Butrimas, Richmond Hill, N. Y. (pažadėjęs 100).
Mrs. S. Klevas, Richmond, Hill, N. Y.
Mr. Mrs. A. Sidlauskas, Richmond Hill, N. Y.
Jonas Saulys, Branford, Conn.

Po 20 dol.: Mr. Rene Buragas, Richmond Hill, N. Y.

St. Stankūnas, Richmond Hill, N. Y.
Mr. A. Vebeliūnas, Richmond Hill, N. Y.

15 dol.: Vytautas Banelis, Woodhaven, N. Y.

Mr. Mrs. K. S. Buragas, Richmond Hill, N. Y.

Po 10 dol.: Mrs. M. Balčiūnas, Richmond Hill, N. Y. (pažadėjęs 100).

A. Andriūšius, Brooklyn, N. Y.
Stasys Liogys, Woodhaven, N. Y.
Jurgis Liogys, Woodhaven, N. Y.
F. Bertulis, Richmond Hill, N. Y.
Helen Petniūnas, Richmond, Hill, N. Y.
Magdė Peters, Brooklyn, N. Y.
Mr. S. Palionis, Brooklyn, N. Y.
A. Zukas, Jamaica, N. Y.
Janina Hasselberg, Yonkers, N. Y.

Po 5 dol. ir mažiau: Ieva Raščius, O. Yasmontienė, V. Gnezvich, Anna Kasmauskas, A. Monko.

30 dol.: A. Stefanelli, Richmond Hill, N. Y. vietoj gėlių laidotuvių se a. a. Louis Fiore.

Visiems aukojusiem teatlygina Visagalis!

Įamžinkite save ir savo šeimos mirusius šiame kilniame darbe Dievo garbei ir Tėvynės labui. Paskubėkite dosnia auka, kad visi statybų darbai kuo greičiau pasistumtų pirmyn. Nepamirškite šių kilnių planų prisiminti ir testamentuose. Mūsų padėka ir maldos. Dabarties ir ateities kartos nepamirš Jūsų. Auką siųsti: Building Fund Franciscan Monastery, 680 Bushwick Avenue, Brooklyn, N.Y. 11221.

Bostono lietuvių delegacija pas Bostono burmistra, ku ris vasario 16 paskelbė Lietuvos dieną. Iš k. į d. Jackus Sonda, Lietuvos gen. konsulas adv. Anthony Shalina, Ona Ivaškienė, vicepirm. adv. John Grigalus, majoras Kevin H. White, pirm. inž. Edmundas Cibas ir inž. Aleksandras Caplikas.

LIETUVYBĖ IR VAIKIŠKA KNYGA—PASAKA

J. Narūnės kūrybos kraitelėn pažvelgus

Ryžiuosi paliesti vaikiškosios literatūros kūrėją Janiną Narūnę — Pakštienę ir jos kūrybos kraitelėn pažvelgti.

Autorės kūrybos centre stovi kūriniai priešmokyklinio amžiaus vaikams. Jie persunkti sodriu ir nemeluotu lietuviškų pasakų grožiu, vaizduotę sukeliančiomis vilionėmis ir tinka keletų metų amžiaus vaikams.

Autorė yra kūrėja, pasiaukojanti mūsų priaugantiems pūpūriams. Ji knygas parašo, dažnai sueiluoja, apipavidalina, suranda dailininką ir spaustuvę, išspausdina ir vėliau padengia išlaidas. Iš jos tryksta šviesti tėvynės meilės galia, kurios jai užtenka visiem sunkumams nugalėti. Autorėi svarbu pritraukti mūsų vaikučius prie lietuviško žodžio, prie lietuviškos knygos ir pasakų. Juk tie vaikučiai, kurie priešmokykliniame amžiuje nevario ir nesklaido lietuviškų knygų, ir suaugę bus nutolę ir šalti susipratę lietuvių idealams.

Mes negalime nusivesti savo vaikučių į Lietuvos žemę puošančius piliakalnius ir ten jiems pabyloti apie mūsų tautos didvyrius, kunigaikščius, apie garbingą praeitį. Jie turi visa tai išgirsti iš tėvų, iš knygų, skaitytinių būdų. O tokių knygų su gražiausiomis iliustracijomis (ir spalvotomis!) turime nemažai. Jų niekada nepritrūks! Tik suraskime skaitytojus! O tie, kurie skaitys lietuviškas knygas ir Eglutę, vėliavą, subrendę, skaitys ir kitokias knygas ir mūsų leidžiamus laikraščius. Jie rūpinsis lietuvybe.

Noriu padaryti mažą apžvalgėlę, ką J. Narūnė — Pakštieinė yra parašiusi ir paskelbusi. Ji yra tyli ir kukli. Svarbų ir būtiną darbą dirba ne sau, bet lietuvių tautos ateičiai. Ji ugdo mažyčiuose tėvynės meilę — kalbos meilę.

J. Narūnės darbai

1. BIRUTĖS RYTAS. Trumpas eiliuotas pasakojimas vaikučiam apie pavyzdinę mergytę ir jos gyvenimą. Gražios dail. Rimos M. Kulmanienės iliustracijos. Tokių spalvotų iliustracijų net dvylika. Turinys lengvai vaikams suprantamas. Gaunama Drauge.

2. GINTARĖLĖ. Tai legenda apie lietuvišką gintarą. Dail. V. Stančikaitė pavaizdavo tautiniais drabužiais pasipuošusią mergaitę, gyvenusią pajūryje. Lietuviškoji 1500 egzempliorių laida jau išparduota. Tai nuostabus knygos pasisekimas tremties sąlygose. Šią pasaką J. Narūnė, autorė ir leidėja, paskleidė ir gerai atliktuose vertimuose: ispaniškai, angliškai, vokiškai...

Rašytoja ir žurnalistė Janina Narūnė-Pakštieinė.

3. AMBARITA. Ispaniškai. Penkių tūkstančių tiražas jau baigiamas išparduoti. Dar galima gauti pas autorę: 3338 S. W. 25 St., Miami, Fla.

4. AMBERELLA. Angliškai. Tiražas — 1000 egz. Parduodama Drauge ir Darbininke. Kaina 1 dol.

5. BERNSTEINCHEN. Knygą išleido tėvas Alf. Bernatnis, Dieburg, Minnefeld 34, Deutschland — W. Germany. Iš lietuvių k. išvertė Vasario 16 gimnazijos auklėtinė Birutė Girdvainytė — Rugiagėlė. Nors visuose keturiuose leidiniuose panaudotos tos pačios VI. Stančikaitės iliustracijos, bet vokiškasis leidinys prabangesnis.

Taip pat įdėta vienuolika spalvotų gražių paveikslų, dar plius šeši nespaltuoti. Iš viso šis leidinys gražiai meniškai apipavidalintas. Išleista 1000 egz. Kaina 1 dol. Gaunama Drauge.

6. JAUNIEJI DAIGELIAI. Iliustruoti eilėraščiai vaikams. I laida, 1958. Išparduota. Keletas egz. dar gaunama Darbininke.

7. JAUNIEJI DAIGELIAI II laida, 1960. Kaina 1.20 dol. Gaunama Drauge ir Darbininke.

8. GINTARO TAKAIS. Lietuvos vaizdai, išsakyti eilėraščiais. Gaunama Drauge ir Darbininke.

9. SUTEMOS. Dienoraštiniai posmai. Skirta savo vyrui a.a. prof. K. Pakštui prisiminti ir pagerbti. Gaunama Drauge.

10. SNAIGIŲ KARALAITĖ. Pasaka. Dail. VI. Stančikaitės iliustracijos. Gaunama Drauge.

11. MISKO VIESNIA. Kalėdinė pasaka.

12. STEBUKLINGOJI DŪDELE. Spaudoje.

13. PELKYNO UOGAUTOJA. Spaudoje.

14. VAIKYSTĖ. Ruošiama spaudai. Malonu prisiminti, jog šių keiliolikos knygų autorė Janina Narūnė yra ne tik rašytoja, bet ir žurnalistė, taip pat ir veikli visuomenininkė. Ji suskumba atlikti daugybę darbų.

Išvadinės mintys

Baigdamas savo apžvalgą apie Janinos Narūnės kūrybinį kraitį, noriu pridurti ir savo išvadinės mintis.

Jau daugelis mūsų motinėlių nebesugeba savo vaikučių

POMPIDOU VIETOJ DEGAULLE?

Buvęs Prancūzijos ministeris pirmininkas Georges Pompidou, buvdamas Romoje, pasiūlymą manąs kandidatuoti į Prancūzijos valstybės prezidento vietą, kai iš jos pasitrauks generolas de Gaulle. Tai iššaukė spėjimus, ar generolas iš tikro manąs pasitraukti anksčiau, negu baigiasi jo kadencija. O ji baigiasi tik 1972. Kai kas, prisimindamas V. Vokietijos kanclerį Adenauerį, bando teigti, kad de Gaulle ne tik nesitrauks anksčiau, bet mėginsias savo laiką net pratęsti ir po kadencijos ribos.

Oficialiai jau spėta iš Paryžiaus pranešti, kad prezidentas nemanąs iš pareigų išeiti be laiko. Tačiau kalbos apie pakaitalą nesiliauja. Nustatinėjami net terminai. Esą tokiu terminu galėtų būti 1970 birželio 18. Tai trisdešimties metų sukaktis nuo de Gaulle įėjimo į istoriją: tada jis iš Londono skatino prancūzus toliau kovoti už tėvynės laisvę. Kiti sako: generolas de Gaulle visą laiką buvo paslaptinis, tad nėra ko manyti, jog dabar ims ir iš karto pasidarys toks atviras, kad leistų nujausti net savo pasitraukimo terminą.

atitraukti nuo televizijos ir gyvu pavyzdžiu privilioti prie lietuviškos knygos. Ieškant vaikų literatūrai skaitytojų, būtina reikia daugiau kreipti dėmesio į lietuviškas motinas. Kur kas daugiau jaunų motinų skaito anglišką laikraščius, žurnalus bei knygas, — nuo lietuviškų knygų vis tolsta. Vaikai, pri gulę prie televizijos, mokosi vis blogiausio, tik ne lietuvių kalbos.

Spauda turi duoti daugiau vietos lietuviškos knygos propagandai! Žurnalistai kur kas daugiau ir dažniau turi liesti šią sritį.

Užkariaukime lietuves moteris! Moteris privers pirkti knygas kitus, daugiausia savo vyrus, ir pačios pirks sau ir savo vaikams. Susipratęs lietuvis motinos mokės pavartyt vaikų literatūros propagandą, mokės įdomesnius, vertingesnius kūrinius įsiūlyti mažiau skaitančiom draugėm, pažįstamom. Bet visų pirma knyga turi užkariauti ir nugalėti užsispyrusias motinas. Lietuviškoji knyga jų dar ne užkariavo.

Per spaudą, per lituanistines mokyklas, per radiją, per bažnyčią mažais ir didžiais trimtais trimituokime, kad pažadintume priaugančioje kartoje — vaikuose ir jaunime norą skaityti lietuviškas knygas. Jei mūsų knyga — lietuviškai pasakai pavyks nugalėti mūsų moterų širdį ir protą, tai visi kiti sunkumai daug lengviau bus nugalimi. Juk moterų įtaka šių laikų šeimoje (Ypač Amerikoje) yra tikrai didelė.

VI. Mingėla

Neaišku, ar Pompidou savo pareikimą padarė pasitaręs su de Gaulle, ar ne. Tiesa yra ta, kad, prieš išvykdamas Romon, jis buvo prezidento svečias. Taip pat yra tiesa, kad jo kelionė Romon iš Paryžiaus buvo ruošta tartum jis tebebūtų ministeris pirmininkas. Niekas nėra paslaptis, kad kaip tik Georges Pompidou iki šiol pasiūlymą daryti taktikos gudrybėmis. Nejaugi taip ėmė ir netyčia atidengė savo kortas; ir tai dar per daug anksti?...

Klausimas, kas bus Prancūzijoje po de Gaulle, nėra vienos dienos senuomo. Ne vienas politikas ir nepolitikas žaidė ir tebežaidžia mintim, kad, de Gaulle mirus, mirs ir jo sukurtoji valdymo sistema, kuri nėra parlamentarinė demokratija pilna to žodžio prasme. Jau tydomis net imta grupuoti ateičiai, kur parlamentarizmas vėl įgausiąs pilną savo reikšmę ir jų pagrindinė jėga būsiąsios vidurinės grupės: nei per daug į dešinę, nei per daug į kairę. Tokio susigrupavimo centrinė asmenybė galėtų būti dabartinis švietimo ministeris Edgar Faure. Jis apimtų tiek konservatorių su vadu Giscard d'Estaing, tiek nuosaukiuosius socialistus su Marsellio miesto burmistru Gaston Deferre.

Pompidou pareikšimas savo pretenzijos į de Gaulle vietą gali reikšti mėginimą gaulizmą pratęsti ir po de Gaulle. Neabejotina, kad Pompidou mėgintų penktosios respublikos prezidentinę sistemą įamžinti, nes juk ne jis pats neturi tikros parlamentarinės praeities. Savo laiku de Gaulle jį pakvietė į ministerius pirmininkus ne iš politikų eilės, o iš įdomios bankininko pozicijos, kurioje būdamas į partijas nežūrėjo palankiai. Užsienio ir ūkio srityje jis būtų mandagesnis ir malonesnis už savo didįjį mokytoją. Vidaus reikaluose jo linija priklausytų nemaža dalimi nuo jo santykių su kitais dabartinio režimo žymūnais, kurių svarbiausieji vis tebėra Michel Debré, Valery Giscard d'Estaing ir Edgar Faure. Dabartinis ministeris pirmininkas Couve de Murville, per Pompidou pretendavimą į valstybės prezidento vietą, nustumiamas dar labiau į šėšėlį, kuriame jis buvo nuo pat pradžių.

Bronius Laukis (ELI)

Sovietų Rusijai gresias išnykimas

Sovietuose susirūpinta gimimų mažėjimu. Jei taip tęsis ir toliau, per 300 metų rusai gali visi išnykti. 1967 tūkstančiui gyventojų Sovietų Rusijoje ir jos pavergtuose kraštuose teko mažiau kaip 10 kūdikų (9,8), kai tuo tarpu Amerikoje gimimų skaičius buvo beveik dvigubai didesnis (17,9).

Amerikos spauda klausia, kodėl Sovietų moteris atsisako gimdyti daugiau kaip vieną ar du kūdikius. Čia pat ir atsako: 1) ištekejusi sovietė dirba ir neturi laiko auginti vaikų, 2) neužtenka butų arba gyvenamojo ploto, 3) vedusieji dirba ilgai ir sunkiai, bet uždarbis per mažas išlaikyti gausnei šeimai, 4) gyvenimas Rusijoje yra tamsus, liūdnas ir vergiškas, 5) net esamieji kūdikiams prižiūrėti nėra užtektinai vaikų namų.

Sovietų statistikai siūlo, kad sovietei, kai ji augina vaikus, būtų duodami penkeri metai apmokamų atostogų. Kiti specialistai pataria, kad moterim turėtų būti mokama ne mažiau kaip 60 rublių algos per mėnesį, kad jaunavedžiai būtų siunčiami į valstybinių medaus mėnesių punktus (on state honeymoons) ir ten pastojusios motinos būtų apdovanojamos — premijuojamos.

ATSAKYMAI TEISINIAIS KLAUSIMAIS

Adv. M. SVEIKAUSKIENĖ sutiko šiam laikraštyje duoti paaiškinimų ir patarimų teisiniais klausimais Darbininko skaitytojams. Klausiant reikia pažymėti, ar skaito Darbininką. Klausimai siųsti jos adresu: Mrs. M. L. Sveikauskas — Attorney-at-Law, Co-operative Bank Plaza, 1864 Centre St., West Roxbury, Mass. 02132.

ŪKIO PARDAVIMO REIKALAI

Klausimas

Vyru mirus, pasilikau su ūkiu ir visais rūpesčiais. Tada buvau jau 70 metų amžiaus.

Turiu vienturtį sūnų, kuris turi savo šeimą ir ūkiu (farma) niekuomet nesirūpino. Jis turi labai gerą valdišką tarnybą ir nemoka nei nenori sunkiai dirbti.

Sulaukus 80 metų amžiaus nutariau, kad samdyti darbininkus, su jais ginčytis ir nuo jų visą laiką priklausyti nebeneriu. Su sūnum pasitarusi, nutariau ūkį parduoti. Pažinojau dar iš senų laikų tokį vieną brokerį (agentą). Nuvažiavau į miestą su juo pasitarti. Jis man rekomendavo kitą brokerį, man nepažįstamą. Mano pažįstamasis pasakė, kad anas užsiima ūkių pardavimu, o jis pats tuo neužsiima.

Nuvažiavau pas tą žmogų, ir su juo pasikalbėjau, ir jis žadėjo atvažiuoti į mano ūkį ir jį apžiūrėti. Jis atvažiavo, iš anksto pranešęs, ir aš tuoj paskambinau telefonu savo sūniui, kuris taip pat atvažiavo tuo pačiu laiku. Brokeris man pasakė, kiek, jo manymu, mūsų ūkis yra vertas. Sakė, kad mes turim jam duoti bent tris mėnesius ūkiui parduoti. Sutikom. Tada jis dar man pasakė, kad, jei negalės ūkio parduoti už norimą kainą, jis sutiktų pats nupirkti už kiek mažesnę sumą, bent kad jis stengsis parduoti kitiem. Sūnus galvojo, kad labai gerai, tokiu būdu būsim tikri, kad ūkis tikrai bus parduotas.

Sūnus ir marti jau seniai mane ragino ūkį parduoti ir apsigyventi pas juos. Aš atidėjau, kol galėjau, bet galų gale reikia pasiryžti ir sutvarkyti reikalus, kol esu gyva. Kai mirsiu, sūnus vis tiek ūkio nežiūrės.

Praėjo keletas mėnesių. Tas brokeris atvežė du pirkėjus. Jie viską apžiūrėjo ir pasakė, kad susisieks su mūsų brokeriu. Jų niekuomet nebemačiau. Tada atvažiavo pas mane toks žmogelis. Sako, girdėjau, kad nori ūkį parduoti. Sakau, noriu. Paprašęs leisti jam viską apžiūrėti, jis man pasiūlė trims tūkstančiais daugiau, negu, to brokerio manymu, ūkis esąs vertas. Sakau, palauk, pasikalbėsiu su brokeriu.

Tuoju paskambinau sūniui, tas atvažiavo ir tuoj patelefono brokeriui. Sakom, per tris mėnesius ūkio nepardavė, dabar mes sumanėm patys jį parduoti. Sako, nieko panašaus, aš pats jūsų ūkį perku; jūs neturite teisės niekam jo parduoti. Sūnus labai supykė. Sakė pasitarsiąs su savo advokatu. Pasitarsęs kitą dieną man paskambino, kad advokatas sako, jog brokeris teišus, ūkis jam priklausys, kai jis užmokės pinigų. Tokiu būdu aš nustočiau penkių tūkstančių dolerių.

Ar galima būtų paduoti brokerį į teismą už apgavimą? Juk jis yra tikras sukčius, taip apgaudamas seną nesveiką žmogų. Pirma jis man sako, kad

Nemigo rekordas

Jaunas italas dažytojas Fantonis pasiekė pasaulinį nemigo rekordą — nesumerkė akių 272 valandas, daugiau kaip vienuolika dienų ir naktų. Visą laiką jis gėrė kavą ir lošė kortomis su partneriais, kurie keitėsi.

negali daryti išlaidų, kol nepasirašysim jam leisti ieškoti pirkėjų per tris mėnesius, o paskui atveža tik du pirkėjus ir pats pasiima ūkį.

Gal sūnau advokatas nesu-prato reikalo? Jei tas žmogus yra brokeris, jis turi teisę tik parduoti, o ne pats pasiimti. Esu sena ir silpnos sveikatos, bet man atrodo, kad reikalus su-prantu geriau, nei mano mokslus ejęs sūnus. Jei būtų pas mus advokatas, kuris kalba lietuviškai, aš pati jam galėčiau viską išaiškinti ir jis galėtų mane apginti nuo to nesąžiningo žmogaus.

Labai prašau man patarti. Visuomet skaitau Tamstos patarimus Darbininke, bet niekuomet nė nepagalvojau, kad teks pa-čiai į Tamstą keiptis.

Prašau pakeisti mano senovišką kalbą. Kaip rašote laikraštį, daug gražiau išsina, negu kaip mes kalbėdavom.

Būsiu labai dėkinga už greitą atsakymą.

Atsakymas

Matyti, Tamsta pasirašė vadinamą "exclusive brokerage" sutartį, duodama brokeriui tris mėnesius ūkiui parduoti. Be to, atrodo, jis įrašė vadinamą "option", sau pačiam pirkti. "Option" yra teisė pirkti per tam tikrą laikotarpį tam tikromis sąlygomis. Jei tas laikotarpis dar nebuvo "praėjęs", brokeris turi teisę ūkį pirkti nurodytomis sąlygomis.

Vienintelė išeitis būtų, jei Tamstos sugebėtumėt įrodyti, kad brokeris nedėjo pastangų ūkiui parduoti. Jei sugebėtumėt tai įrodyti, būtų aišku, kad brokeris nesielgė pagal nustatytus vadinamą "fiduciaries" standartus, norėdamas pats pasipelnyti. Tamstų advokatas, žinoma, prieš kreipiantis į teismą, pasikalbės su brokeriu. Kai advokatas brokeriui nurodys galimas komplikacijas, gali kartais pasisekti iš šios padėties "išeiti" be teismo.

Iš kitos pusės, jei brokeris yra dėjęs reikalingas (reasonable) pastangas ūkiui parduoti, bet jam nepasisekė tai padaryti, jis turi pilną teisę pasinaudoti savo "option", ir Tamsta turės jam ūkį parduoti. Nema-nau, kad Tamsta galėtų įrodyti, jog brokeris Tamstą yra apgavęs, pasirašant sutartį.

Tamsta atrodai protinga, net apskiri moteris. Be to, Tamstos sūnus dalyvavo sutarties pasirašyme. Jei Tamsta būtų turėjusi savo advokatą, pasirašant sutartį, Tamstai visos reikalavimas galimom pasekmėm būtų buvęs aiškesnis, ir dabar nebūtų bėdos.

"Darbininko" skaitytojai, Florida

Apie tai reikėjo pagalvoti prieš "perleidžiant" namus. Kai neklinojamojo turto pirkimo-pardavimo sutartis yra surašoma, joje turi būti surašomos visos sąlygos. Tačiau po to, kai dokumentai yra "perleidžiami" (after the conveyance), tos klausulės nebegalioja, jei jos nebuvo tinkamai surašytos. Matyti tas asmuo, kuris Tamstom sutarė sutartį, apie tokį reikalą nebuvo girdėjęs. Jam menkai būdo o Tamstom — didelė Patariu tartis geruoju; jei naujieji namų savininkai nesutinka, — o jie turi pilną teisę nesutikti, — tada, Tamstos turint išsikraustyti, kad ir į viešbutį. Niekio kito Tamstom nebėlika daryti.

Cicero, III, Balfro skyriaus valdyba iš k. į d. dr. B. Močiūnas, pirm. O. Zailskienė, J. Maldeikienė, O. Galvydienė, J. Pupelienė; stovi K. Deveikis, dr. P. Kisielius, A. Pupelis, inž. K. Dockus ir inž. J. Arštikys.

LIETUVIŠKŲ PLOKŠTELIŲ IŠPARDAVIMAS

Trys ilgo grojimo lietuviškos plokštelės už penkis dolerius

Lietuvos Senos ir Naujos Dainos: Įdainuota solistų ir choro 11 liet. dainų: Mergužėle brangi, Metai, Pavasario linksmybės, Barbutė ir Pilypas, Šią naktelę, Prieš tolimą kelionę, Užstalės daina. Tinginė bobutė, Oi laukiau, laukiau, Oi, tu Jieva, Jievuose, Augu pas tėvelį, Stikliukėlis.

Lietuvos Kanklės: O. Mikulskienei vadovaujant įgrota: Pas močiutę augau, Suktinis, Supinsiu dainuotę, Pas motulę, Rugučiai, Lenciugėlis, Naujienos, Sėjau rūpą, Siuntė mane motinėle, Kepurinė, Per girią, girelę ir Sveikas Jėzau.

Lietuvos Aidai. Charles Daubaro akordeonu įgrota 16 lietuviškos muzikos dalykėlių: Agunėlė, Siuntė mane motinėle, Palankė, Laisvės varpo daina, Dzimdži, Mikita, Atskrend sakalėlis, Ant kalno karklai siūbavo, Šią nedėlę, Plaukia Nemunėlis, Munšainukas ir 5 lietuviškos polkos.

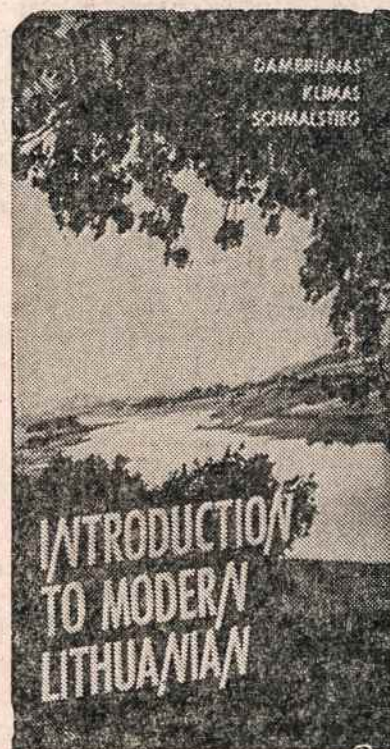
Tėvynės Meilė Nemari, A. Dambrauskaitės įdainuota 13 liet. dainų: Ramunės daina, O naktuzė rami, Pradalgiuose, Liepė tėvelis, Dobilėlis, Na, tai kas? Tulpės, Tėvynės meilė nemari, Jau atėjo rudenėlis, Kam šėrei žirgelį, Sėdžiu po langelio, Oi berneli vienturi ir Vakarais.

40 Lietuviškų Melodijų įgrota su simfonijos orkestru: Iš rytų šalėlis, Atskrend sakalėlis, Treji gaidžiai negiedojo, Ant tėvelio dvaro, Aš pasėjau lineilus, Kur tas šaltinėlis, Ramovėnų maršas, Jūrių seselių, Pasisėjau žalią rūtą, Kur bėga Sešupė, Plaukia žašėlė, Ko liūdi putinėli, Gieda gaideliai, Lietuva brangi, Aš padainuosiu dainų dainelę, Tykus buvo vakarėlis, Kam šėrei žirgelį, Tylus vakaras, Ei, Lietuvos kareivėliai, Lietuvos himnas, Per tamsią naktelę, Pasėjau dobilą, Ar aš ne vyšnelė, Uncių tupi trys pulkeliai, Trys sesutės, Už jūrų marių, Ant kalno, Du gaideliai, O čia, čia, Oi lekia, lekia, Jojau dieną, Sutems tamsi naktuzėlė, Aušta aušrelė, šviesi pazarėlė. Tris dženias, Šią naktelę, Jai nerūpėjo, Vai tu žirge, Žalia girelė, žalia liepelė, Garnys turi ilgą snąpą ir Lietuviais esame mes gimę.

Iš šio sąrašo išsirenkus tris ilgo grojimo plokštelės, mokama tik penki doleriai. Atskira plokštelė kainuoja 2 dol. (anksčiau buvo parduodamos po 4 dol.) Norį įsigyti papigintų plokštelių, prašomi rašyti: Darbininkas, 910 Willoughby Ave., Brooklyn, N.Y. 11221.

Persiuntimui pridedama 50 c.

— Pranešama Darbininko skaitytajam, kad JAV paštas leidžia laikraštį siuntinėti tik tiem skaitytajam, kurie laiku apsimokėję prenumeratą mokėsi. Administracija negali laikraščio siuntinėti skolon ilgesnį laiką. Maloniai kviečiam visus atsilyginti laikui, kad nesustrukturdytų laikraščio gavimas. Šių metų pradžioje administracija buvo priversta nutraukti laikraščio siuntimą apie 200 skaitytųjų, nes kai kurie buvo nesumokėję net už 1967. Beveik kiekvienais metais tam tikras skaitytųjų skaičius neatšilygino už siunčiamą laikraštį ir tuo būdu laikraščio leidėjams sudaro didelius nuostolius. Skaitytųjų netekimas laikraščio su teikia sunkų finansinį smūgį, ypač kad paskutiniu metu ir apmokami skelbimai laikraštyje yra labai sumažėję. Nuoširdi padėka skaitytajam, kurie ne tik laiku apsimoka prenumeratą, bet taip pat prideda auką, kad laikraštis ir toliau galėtų gyvuoti.

Introduction to Modern Lithuanian. Puikus lietuvių kalbos vadovas su 40 pamokų, gramatikos priedu, skaitymais ir žodynėliais. Tekstas ir paaiškinimai anglų kalba. Nemo-kantiem ar nedaug mokantiem lietuviškai — puiki galimybė išmokyti. Parengė L. Dambriūnas, A. Klimas ir W.R. Schmalstieg. Išleido lietuvių pranciškonai Brooklyne. 479 psl., kietais viršeliais. Kaina 7 dol.

Labai naudingas priedas pradantiems mokytis lietuvių kalbą: Lithuanian Reader for Self-Instruction. Parengė W. R. Schmalstieg ir A. Klimas. Kaina 1 dol.

DARBININKAS 910 Willoughby Ave. Brooklyn, N. Y. 11221

RADIJO PROGRAMOS

Lietuvos Atsiminimų Radio Valanda NEW YORK. Šeštadieniais nuo 5 iki 6 val. WEVD 1330 Kil. 97.9 Mg. Fm. Direktoriūs Dr. Jokūbas J. Stukas, 1016 Schleifer Rd. Hillside, N.J. 07205; tel. 201-289-6878.

Laisvės žibūrys — NEW YORK — Lietuvių ir anglų kalbomis sekmdieniais 2-3 val. popiet WHBI 105.9 FM banga. Vedėjas: Romas Kezys, TW 4-1288, 62-15 69th Pl., Middle Village, N.Y. 11379.

BOSTON, MASS. Vedėjas STEPH. MLNKUS WLYN — 1360 Kilocycles ir FM 101.7 banga. Sekmdieniais nuo 1 - 1:30 val. p.p.

BOSTON, WORCESTER BROCKTON, MA. Vedėjas P. VISCINIS 173 Arthur St., Brockton 18, Mass. Tel. JU 6-7209. FM bangomis 107.9 MC WHIL - 1430 kil. Medford, Mass. Sekmdieniais nuo 11 iki 12 vid.

DETROIT, MICH. Lietuviškų Melodijų Radio Valanda WJLB stotis — banga 1400. Šeštadieniais 3:00 iki 4:00 p.p. Patricia Bandza tel. 278-3265. Algis Zaporackas tel. 549-1982. Vedėjas — Ralph J. Valatka 15756 Lesure Detroit, Mich. 48227. telef. 273-2224.

HARTFORD, CONN. Ved. ALG. DRAGONAVICIUS WBMI - FM 95.7 273 Victoria Rd., Hartford 14, Conn. Tel.: 249 - 4502. Sekmdienij — nuo 12 iki 1 p.p.

PITTSBURGH, PA. WZUM, 1590 banga vedėjas VYT. A. YUCIUS 62 Shady St. W. Pgh., Penna. 15228. Tel. 563-2754. Sekmdieniais 12:00 iki 12:30 v. p.p.

PHILADELPHIA, PA. WTEL, 860 kilocycles BENDRUOMENIS BALSAS 1203 Green St., Phila. Pa. 19123. PO 5-0932. Šeštadieniais nuo 1:30 iki 2:30 p.p.

NAUJAI IŠLEISTOS KNYGOS

Vergijos kryžkeliose, S. Rūkienė, kaina 5 dol., kietais virš. 6 dol., Lietuvių literatūra svetur, redagavo K. Bradūnas, kietais viršeliais 10 dol., Ant Vilnelės tilto, P. Jurkus, kaina 2.50 dol. Peilio ašmenimis, J. Jankus, premijuota, kaina 4 dol. Dangus debesys, J. Švaisstas, premijuota, kaina 2.50 dol. Šios bei kitos knygos gaunamos: Darbininkas, 910 Willoughby Ave., Brooklyn, N. Y. 11221.

SPORTAS

PABALTIEČIŲ STALO TENISO PIRMENYBĖS

Š. Amerikos Pabaltiečių stalo teniso pirmenybės įvyks kovo 15 Toronto, Ont. Vykdo—Toronto PPSK Aušra.

Programoje: a) Vyrų komandinės varžybos; b) Moterų komandinės varžybos; c) Vyrų vienetas; d) Moterų vienetas; e) Jaunių vienetas; f) Vyrų dvejetas; g) Moterų dvejetas; h) Mišrus dvejetas.

Visose individualinėse vienetų ir dvejetų varžybose dalyvių skaičius yra neapribotas. Vyrų ir moterų komandinės rungtynės kiekvieną tautybę atstovauja viena reprezentacinė rinktinė.

Vyrų komandinės varžybose komandą sudaro 3 vieneto žaidėjai, moterų — 2 vienetai ir vienas dvejetas. Lietuvių rinktinės sudarymu komandinės varžybos rūpinasi ŠALFASS-gos stalo teniso komitetas, kurio vadovas yra Benius Žemaitis iš Chicago.

Pirmenybės vyks Toronto Table Tennis Center, 337 Spadina Ave., Toronto 2-B, Ontario. Pradžią 10 val. ryto.

Individualinėm vienetų varžybom dalyvių registracija vykdoma per sporto klubus ar pavieniui iki kovo 10 (pagal pašto antspaudo data), šiuo adresu:

Mr. A. Kuolas, 102 Beresford Ave., Toronto 3, Ont., Canada. Telef. (416) 769-7059.

Kadangi dalyvių skaičius individualinėse varžybose yra neribotas, lietuvių stalo tenisistai yra skatinami kuo skaitlingiau dalyvauti.

Dvejetų registracija atliekama vietoje ir iš anksto siūsti nereikalinga.

PASKIRTAS ŠALFASS-gos STALO TENISO VADOVAS

Nauju ŠALFASS-gos Stalo Teniso vadovu yra tvirtinamas Bronius Žemaitis, 3315 W. 65 Pl. Chicago, Ill. 60629. ŠALFASS-gos centro valdybos pasiūlymu, jis šiom pareigom buvo išrinktas visuotinio ŠALFASS-gos suvažiavimo vasario 1 Detroit. Naujasis vadovas pareigas pradeda eiti kovo 1. Jo kompetencijoje yra sudarymas ŠALFASS-gos stalo teniso komiteto ir jam vadovavimas. Naujam vadovui linkime sėkmės.

ŠALFASS-gos Centro Valdyba

Geriausia ir vertingiausia dovana į LIETUVĄ — DOVANŲ PAŽYMĖJIMAI (U.S. DOL. PAŽYMĖJIMAI)

Jūs giminės gali pasirinkti ką jie nori, kada nori ir gauti daugiau! Jūsų giminės tai patvirtins. Daug tūkstančių jau yra siuntę DOVANŲ PAŽYMĖJIMUS savo giminėm per INTERTRADE EXPRESS CORP. ir jų giminės buvo patenkinti. Už šį patarnavimą nėra mokesčio jums ar jūsų giminėm, nes už mūsų darbą gauname procentą. Jei iki šiol nesinaudojote DOVANŲ PAŽYMĖJIMAIS, paprašykite veltui siunčiamo katalogo su visom informacijom.

Svarbu — ŠALDYTUVAI Dabar priimate užsakymus šaldytuvam. Jūsų giminėm greitais pristatymas. Pasirinkimas iš 9 modelių. Talpa nuo 85 iki 240 litrų. Kainos nuo 111.11 iki 236.33 dol. Klauskite informacijų.

UŽSISAKYKITE DABAR UŽSISAKYKITE TIK PER

INTERTRADE EXPRESS CORP.

125 East 23rd Street Second Floor New York, N.Y. 10010 Telef. 982-1530

PRAŠYKITE VELTUI SIUNČIAMŲ KATALOGŲ

ŠACHMATAI

Veda K. Merkis

JAV didmeistris P. Benko su Ispanijos — A. Pomaru laimėjo Malagoje (Ispanijai) tarptautinį šachmatų turnyrą, surinkę po 9½ tš. iš 13 galimų.

Danijos didmeistris B. Larsen, Suomijoje sužaidė 8 partijų mačą su Norvegijos tarpt. meistru R. Vestnerinu. Larsenas laimėjo santykiu 6-2.

Boston Sunday Globe, kovo 2 d. atžymėjo Jackie Petersą iš M.I.T., kaip vieną stipriausių šiuo metu Massachusetts žaidėjų, laimėjusį draug su Illinois meistru E. Formaneku Massachusetts p-bes, o prieš mėnesį Bostono Burges atminimo turnyrą. Bostono tarptklubinėse, šių cilučių autoriui pavyko įspūdingai įveikti tą patį Petersą, paaukojus bokštą. Partija tilpo vasario 7 d. Darbininke.

Iš "Cleveland Chess Bulletin" matome, kad miesto tarptklubinėse žaidžia keli lietuviai: Dr. A. Nasvytis — AA lygos Ukrainiečių komandoje, R. Shukaitis — A lygos CSU komandoje, M. Klorys — John Carroll ir dar A. Plodzinskas.

Sovietų studentų p-bėse, Batumyje, kaunielis A. Butnorius baigė 7-ju pakrovės 8 tš. iš 15 galimų. P-būį laimėtojas Gruzijos instituto studentas Georgudze surinko 10½ tš.

AUTOMOBILIŲ PATAISYMO ir NUDAŽYMO reikalais kreipkitės į gerai patyrusius mechanikus, kurie sąžiningai atliks visus darbus. Mantel & Doren, Inc. 83-12 Cooper Avenue Glendale, N. Y. 11227 Tel. 894-4188

Muziejaus retenybė! Baigiančios pranykti Neprikli. Lietuvos SIDABRINĖS MONETOS pardavimui: 5 litai — J. Basanavičius, 10 litų Vytautas Didysis, 10 litų prez. A. Smetona ir kitos. Kainaraštis — pareikalavus P. ZABLOCKIS, 2333 Ontario St., Vancouver 10, B.C. Canada.

SERVICE

KEY PUNCH STUDENTS - GRADS. Gain your complete confidence. Rent our machine for practice \$1.35 per hour — Wahson Kepunch Call 349-3831

WATSON BROS HOUSE CLEANING SERVICE. House Cleaning from Top to Bottom All Work Guaranteed Call 864-5922

PETERFORD BOWLING SUPPLIES. Everything for the Bowler TROPHIES & PLAQUES Special Discount to Our Readers 962 Hempstead Turnpike Franklin Square Call 516 - FL 2-9751

HEW-WOOD GALLERIES. Open 6 days a week Custom Decorators Antiques - Furniture - Accessories 1215 Broadway Hewlett L.I. Call 516 - 374-9704

BLUE DAISY BOUTIQUE. Open 10 AM to 7 PM 6 days a week. See why the most elegant and sophisticated modern people shop with us (on a secretary's salary) — 137 E. 34th Street (off Lex) 683-3525

CONTINENTAL TRANSLATORS. Jei anglų kalbos nemokėjimas sudaro jums sunkumų gauti N.Y. vairotojo leidimą arba pakeičiant kitos valstijos leidimą, ar užsieninį leidimą — kreipkitės į mus. Visi patarnavimai lietuviškai. 212-228-4740

TO PLACE YOUR AD CANCEL OR CHANGE Tel.: GL2-2923

MALE - FEMALE SWITCHBOARD OPERATOR TYPIST. Experience, car necessary — hours 9 to 5 PM. Apply in person CURTIS PARTITIONS CORP. 590 Belleville Tpke. Kearny, N.J. — See Mrs. McQueen

EXP OPERATORS & FINISHERS on Ladies Coats section work also EXP PRESSER work near home JAY BEE COAT CO 112-04 101st Avenue Richmond Hill — Call HI 1-2330

EXP SEWING OPERATORS with binding exp on plastic or cloth Work near home ADVANCE CUSHIONS 3611 14th Avenue Brooklyn 36 Street entrance Ground Floor

H. W. MALE WANTED. Typist Monitor Board. Will train High School Accurate. Congenial A -1 Firm. Good Salary. American Air Cooling Corp. 155 Hamilton Ave. Brooklyn, N. Y. 11231 Tel. 855-1600

JR. DRAFTSMAN. Trainee — Salarie open with some tracing experience. No phone calls apply in person CURTIS PARTITION CORP. 590 Belleville Tpke. Kearny, N.J. — See Mrs. McQueen

EXP FURNITURE REPAIRER for high class cabinet shop Good pay, nice working conditions Apply 154 East 56th Street N.Y.C. or call PL 5-2581

GENERAL SHOP HELP. Inside Year Round Work In New Brunswick, N.J. Understand some English Full hospital benefits, holidays and vacation. — Call (201) 545-8282

Keep your job but make \$300 wkly or \$20,000 yrly extra with X-PAND. Be a outside salesman. It's easy and its fun, will train you in 5 days, sell home to excellent customers furnished by XPAND, car nec, bonuses each wk. Apply X-Pand Realty IN 7-7927 — 846 Nostrand Ave., Bklyn.

SUPERINTENDENT. 100 families — Queens location Elevator Building Beautiful 4 1/2 room Apt 1st Floor Call weekdays 9-5 886-1400

Bakery Routeman experienced, attractive future. Starting salary \$113 for 5 day week, approx. \$35 extra for the 6th day. No Sunday. All benefits. Advancement. Apply in person daily 9 AM - 3 PM Bond Bread, 495 Flatbush Ave. Brooklyn, near Prospect Park. — Mr. Barnao

GENERAL FACTORY HELP. Will Train — Day or Night Shift No Experience Necessary KOBİ POLY BAG MFG. 747 Evergreen Ave Brooklyn Tel. HI 3-6400

MEN to train as Asphalt Operators High School diploma. — \$248 per hr. to start shift work. Willing to work overtime. Trumbull Asphalt Co. — Newark Tpke. Kearny, N.J. Call Mon. to Fri. 9 AM to 5 PM (201) 998-2340

GENERAL FACTORY HELP. Day shift steady work nice working conditions work near home MASTERSSET BRUSHES INC. 131 Walnut Ave Bronx N.Y. Call 585-3500

PIRMAUJANTI DESRŲ PREKYBA NEW YORKE VOKISKOS SPECIALYBĖS

SCHALLER & WEBER

AUGŠČIAUSIOS KOKYBĖS PRODUKTAI. Mūsų krautuvėse geriausios dešros. Kelionei ir TV užkandžiai — kumpiai, įvairiausios mėsos, lietuviška duona ir kiti produktai. Užeikite — įsitikinsite! 9 DIDŽIULĖS KRAUTUVĖS 9. New Yorke: 1654 2nd Ave. (85-86 St.) — TR 9-3047. Ridgewode: 56-54 Myrtle Avenue — VA 1-7068. Astorijoje: 28-28 Steinway Street — AS 4-3210. Floral Park, L.I.: 259-17 Hillside Ave. — 343-6116. E. Northport, L.I.: 250-A Lark Field Rd. 516-757-0801. Franklin Sq., L.I.: 981 Hempstead Tpke. — 437-7677. Flushing: 41-06 Main Street — HI 5-2552. Jackson Heights: 82-10 37th Avenue — DE 5-1154. Poughkeepsie, N.Y.: 450 Main St. — 914-454-9070

H. W. FEMALE SEWING MACHINE Operators experienced on single needle and multiple machines. Steady work nice working conditions. Switlik Parachute Co. 1325 East State St., Trenton, N.J. (609) 587-3300 — ask for Mr. Richard Switlik, Jr.

EXP OPERATORS ON DRESSES. Must do a complete garment steady work nice working conditions work near home T & C SPORTSWEAR 192 E 125 Street N.Y.C., 3rd floor Call 534-5970

Experienced Finisher Floor Girl — button and button hole operators — childrens dresses coats and suits — blind stitch, good salary, air conditioning nice working conditions K. S. Manuf Corp. 495 Bushwick Ave. Brooklyn — 967-7965

WAITRESSES STEADY. Also DISH-WASHERS days and nights. Good pay, good tips. Massapequa, L.I. Call (516) 798-9210

EXP. TYPISTS 37 1/2 hour week for Billing and General Correspondence some filing modern plant fringe benefits work near home SINCLAIR & VALENTINE — Secaucus Road, Secaucus, N.J. Call 201-866-3710

DISPLAY. Carter Lincoln Mercury Gloucester County's No. 1 Lincoln Mercury Dealer. Home of the Mark III—Safe Buy Used Cars CARTER LINCOLN MERCURY, INC. 490 Mantus Ave. Woodbury 08096; Dial 609 - 848-5650.

B & B REST HOME. A Home away from Home Good food and recreation facilities Catholic church within the area Jacksonville Road Mt. Holly N.J. Call 609 - 267-4025

CARPET LINOLEUM INLAID AND TILE. Custom Installation at discount prices. Free estimates all work guaranteed Also on location

CARPET & RUG CLEANING. Newfoam Injection Process Free soil retarder & Moth proofing Call 24 Hours a Day 835-7593

BUSSINES PLACES. Outstanding Buy. Restaurant and living quarters on Route 9 plus 7 room house all on 2 1/2 acres, 50 mi. NYC. Catholic Churches nearby, large pond and lake for fishing and recreation (914) PE 7-6310

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.

Licensed by VNESHPOSYLTORG. Gerai pažįstama firma, kuri, per daugelį metų skubiai ir tiksliai patarnauja savo skaitlingą klientūrą, siunčiant

DOVANAS - SIUNTINIUS

į LIETUVĄ, LATVIJĄ, ESTIJĄ, UKRAINĄ ir t. t. GAVĖJAS NIEKO NEMOKA. TŪKSTANČIAI KLIENTŲ PATENKINTI. VISI SIUNTINIAI APDRAUSTI. GARANTUOTAS SKUBUS IR TIKSLUS PRISTATYMAS. Visuose mūsų skyriuose pasite dideli kiekį įvairių augštos kokybės prekių prieinamomis kainomis.

Cosmos Parcels Express Corp.

affiliated with PODAROGIFT, Inc. priima užsakymus Sovietų gamybos visokioms prekėms: šaldytuvai, motociklai, televizijos aparatai, radijo transistorai, magnetofonai (tape recorders) ir dovanų certificate galima užsakyti giminėms, gyvenantiems Lietuvoje ir Sovietų Sąjungoje per mūsų firmą.

Informacijų ir nemokamų katalogų prašykite mūsų vyriausioje įstaigoje ir visuose mūsų skyriuose.

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.

45 WEST 45th STREET, NEW YORK, N. Y. 10036. Telef. 212 - 245-7905

- SKYRIAI: New York, N.Y. 10003 — 39 Second Avenue Tel.: AL 4-5456. Brooklyn, N.Y. 11207 — 2947 Fulton St. 647-6576. Brooklyn, N.Y. 11211 — 370 Union Avenue. EV 4-4952. Boston, Mass. 02118 — 271 Shawmut Avenue. LI 2-1767. Boston, Mass. 02127 — 331 West Broadway. 268-0068. Buffalo, N.Y. 14206 — 332 Fillmore Avenue. TL 6-2674. Chicago, Ill. 60622 — 2222 West Chicago Avenue. BR 8-6966. Chicago, Ill. 60608 — 3333 South Halstead Street. WA 5-2737. Cleveland, Ohio 44134 — 5879 State Road. 884-1738. Irvington, N.J. 07111 — 762 Springfield Avenue. ES 2-4685. Irvington, N.J. 07111 — 1082 Springfield Ave. 374-6446. Grand Rapids, Mich. 49504 — 636-38 Bridge St. N.W. CL 8-2256. Hamtramck, Mich. 48212 — 11333 Jos. Campau Avenue. 365-5255. Hartford, Conn. 06114 — 200 Franklin Avenue. 246-9738. Lakewood, N.J. 08701 — 288 Main Street. FO 3-8569. Los Angeles, Calif. 90022 — 960 S. Atlantic Blvd. AN 1-2994. New Haven, Conn. 06519 — 509 Congress Avenue. LO 2-1446. Newark, N.J. 07106 — 698 Sanford Avenue. 373-8783. Passaic, N.J. — 176 Market Street. GR 2-6387. Paterson, N.J. — 99 Main Street. 274-6400. Philadelphia, Pa. 19122 — 1214 N. 5th Street. PO 3-4818. Pittsburgh, Pa. 15203 — 1307 E. Carson Street. HU 1-2750. San Francisco, Cal. 94115 — 2076 Sutter Street. FI 6-1571. Waterbury, Mass. — 905 Bank Street. PL 6-6766. Worcester, Mass. 01610 — 169 Millbury Street. SW 8-2868. Youngstown, Ohio 44503 — 309 W. Federal Street. RI 3-0440

Cafe Geiger. Savininkas — Helmut Vollmer 206 East 86th Street (tarp 2 ir 3 Ave.) New York, N. Y. Tel. RE 4-4428. KASDIEN KONCERTAI nuo 4 val. p.p. Užkandžiai iš nuosavos virtuvės. Puikiai vakariška virtuvė: pietūs-vakarienė. Tėtrautis kavinėje kur pastatyti automobiliai.

DARBININKAS

NEW YORKO
NAUJIENOS

Vienuolynas GL 5-7068
Spaustuvė GL 2-6916
Redakcija GL 5-7281
Administracija GL 2-2923

LMK Sąjungos 24 kuopa kovo 9 d. 12 val. tuoj po sumos šaukia susirinkimą Angelių Karalienės parapijos salėje.

Lietuvių Kryžiaus Komitetas kviečia organizacijų atstovų susirinkimą kovo 9 d. 5 v. popiet Liet. Piliiečių Klubu salėje Maspeth, N.Y. Komitetas numato birželio 14 surengti piniginių vaizus koncertą, pietus su kultūrine parodėle. Susirinkime bus aptarta pabaltiečių trėmimo į Sibirą minėjimas. Bus nagrinėjamos galimybės prie lietuviško kryžiaus įrengti aikštę su suolais. Aikštė būtų pavadinta Lithuanian Wayside Shrine Plaza. Tokios aikštės atidarymas būtų tą pačią dieną kaip ir deportacijų minėjimas. Aikštės išcementavimui, suolam ir kryžiaus atnaujinimui reikėtų apie 1000 dol. Kryžiaus globos komitetas prašo visus lietuvius architektus, skulptorius ir kitus, kurie domisi šiuo reikalu, dalyvauti susirinkime arba pasiūlyti savo sugestijas komiteto pirmininkui Peter C. Wytenus, 360 Palmetto St., Ridgewood, N. Y., 11227, tel. EV 6-3871. Labai pageidaujami savanoriai, kurie padėtų piniginiam vajui ir specialiam komitetui, kuris rūpinsis aikštės įrengimu ir kryžiaus atnaujinimu.

Atitaisome. Praeitame Darbininko numeryje Sandanavičių šeimos padėkoje buvo praleista visa eilutė. Seima dėkoja kun. L. Budreckui, asistavusiam mišias ir palydėjusiam į kapines. Už korektūros klaidą atsiprašome.

Padėka

Sv. Kazimierui pagerbti New Yorko skaučių-skautų ruošta šventė praėjo su pasisekimu. Už tai pirmoje vietoje padėka tenka Viešpaties Atsimainymo parapijos klebonui prel. J. Balakūnui už prieglaudą ir Lietuvių Bendruomenės Rytų apygardos pirm. A. Vakseliui už nuosirdžius žodžius atidarant muge.

Skautų Tėvų komitetui ir jų pagalbininkam už skoningą bufeto pravedimą. Vyr. skaučių židiniui už nenuilstamą visokeriopą pagalbą ir visom mamytėm, praturtinusiom vyr. skaučių kavinę paaukotais kepiniams.

Taip pat dėkojame P. Ivauskienėi ir visiem kitiem skaučių-tų rėmėjams, tėvam ir atsilankiusiems svečiam, prisidėjusiems prie mūsų šventės pasisekimo.

Neringos ir Tauro Tuntai

Jievos Anastasijos Naujokienės

mirties metinės minimos kovo 13 dieną

Brangios Motulės atminimui! Laimingos pirmosios metinės danguje! Matyti jos veidą, stebėti jos šypseną, sėdėti greta jos ir šnekėti kaip kad anksčiau, yra šiandien mūsų didžiausias noras... Visados myli Tavo dukte Adelaidę ir sūnus Klemensas.

Pamaldos bus atlaikytos Marijos Angelių Karalienės bažnyčioje — 213 So. 4th Street Brooklyn, kovo 13 dieną 10 val. ryto. Visi draugai ir pažįstami maloniai kviečiami dalyvauti.

Su giliu skausmu pranešame, kad 1969 m. vasario mėn. 25 d. mirė mūsų mylimas vyras, tėvas, uošvis, senelis ir prosenelis

A † A

ATS. KAP. VET. GYD.

KAZIMIERAS TRUMPIS

ilgametis Mažeikių apskrities vet. gydytojas. Palaidotas vasario mėn. 28 d. Lenkijoje. Dideliame liūdesyje liko žmona Elena Mikukaitė-Trumpienė, dukte Marija ir anūkas Edmundas Lenkijoje; dukte Irena Galinienė ir žentas inž. Bronius, anūke Jūra Mikonienė, vyras Kęstutis ir proanūkas Andrius, Boston, Mass.; anūke Giedrė Penčylinė, vyras Giedrius, Downers Grove, Ill. ir kiti giminės ir artimieji Amerikoje ir Lietuvoje.

Parengimai New Yorke

Kovo 9, sekmadienis — Sv. Kazimiero minėjimas: 11 val. ryto mišios, bendra komuniija Maspetho I. bažnyčioje ir pietūs parap. salėje, 64-14 56th Road, Maspeth, N.Y.; 3 val. popiet parapijos salėje Lietuvos Vyčių NY ir NJ apskrities seimas. Rengia LV Gr. Neck 109 kp.

Kovo 15, šeštadienis — Apreiškimo parap. salėje vaidinimas "Miegantioji Gražuolė". Rengia Maironio mokykla. Pradžia 5 val. popiet.

Kovo 15-16, šeštadienis, sekmadienis — Rytinio Atlanto pakraščio liuanistinių mokyklų mokytojų konferencija Apreiškimo parapijos mokyklos patalpose.

Kovo 16, sekmadienis — Kaziuko mugė Lietuvių Laisvės salėje, Elizabeth, New Jersey. Rengia Elizabetho skautės.

Kovo 17-28, nuo pirmadienio iki penktadienio — Algimanto Kežio, S.J. nuotraukų paroda, Pacem in Terris Gallery, 323 Dag Hammerskjold Plaza — East 47th St., NYC. Salė atidara kasdien nuo 11 v. ryto iki 7 v. popiet. Priėmimas kovo 17 nuo 5 v. iki 7 v.v. Paroda rengia New Yorko Lietuvos vyčiai senjorai.

Kovo 22-23, šeštadienis ir sekmadienis — Dail. R. Laniausko paveikslų paroda, Knights of Columbus salėje, 86-22 85th Street, Woodhaven, N.Y.

Kovo 23, sekmadienis — Knygos LITHUANIA, Geručio suredaguoto veikalų anglų kalba, pristatymas lietuvių visuomenėi, 2 val. p.p., Le Cordon Bleu salėje, 96-01 Jamaica Ave., Woodhaven; rengia Lietuvos Nepriklausomybės Fondas.

Kovo 29 — LB New Yorko apygardos suvažiavimas Kolumbo vyčių salėje, 86-20 85th Street, Woodhaven, N.Y.

Kovo 29-30, šeštadienis ir sekmadienis — LB New Yorko apygarda rengia dail. Jono Rūtenio dailės darbų parodą Kolumbo vyčių salėje 86-20 85th St., Woodhaven, N.Y.

Balandžio 13, sekmadienis — Tradicinis lietuviškas Velykų stalas, 1 val. popiet Apreiškimo parapijos salėje, Brooklyn, Rengia Liet. Kat. Moterų Sąjungos 29 kuopa.

Balandžio 13, sekmadienis — Am. Lietuvių Katalikų Federacijos N.Y. ir N.J. apskrities seimelis Maspetho liet. parapijos salėje, 2 val. Rengia apskrities valdyba.

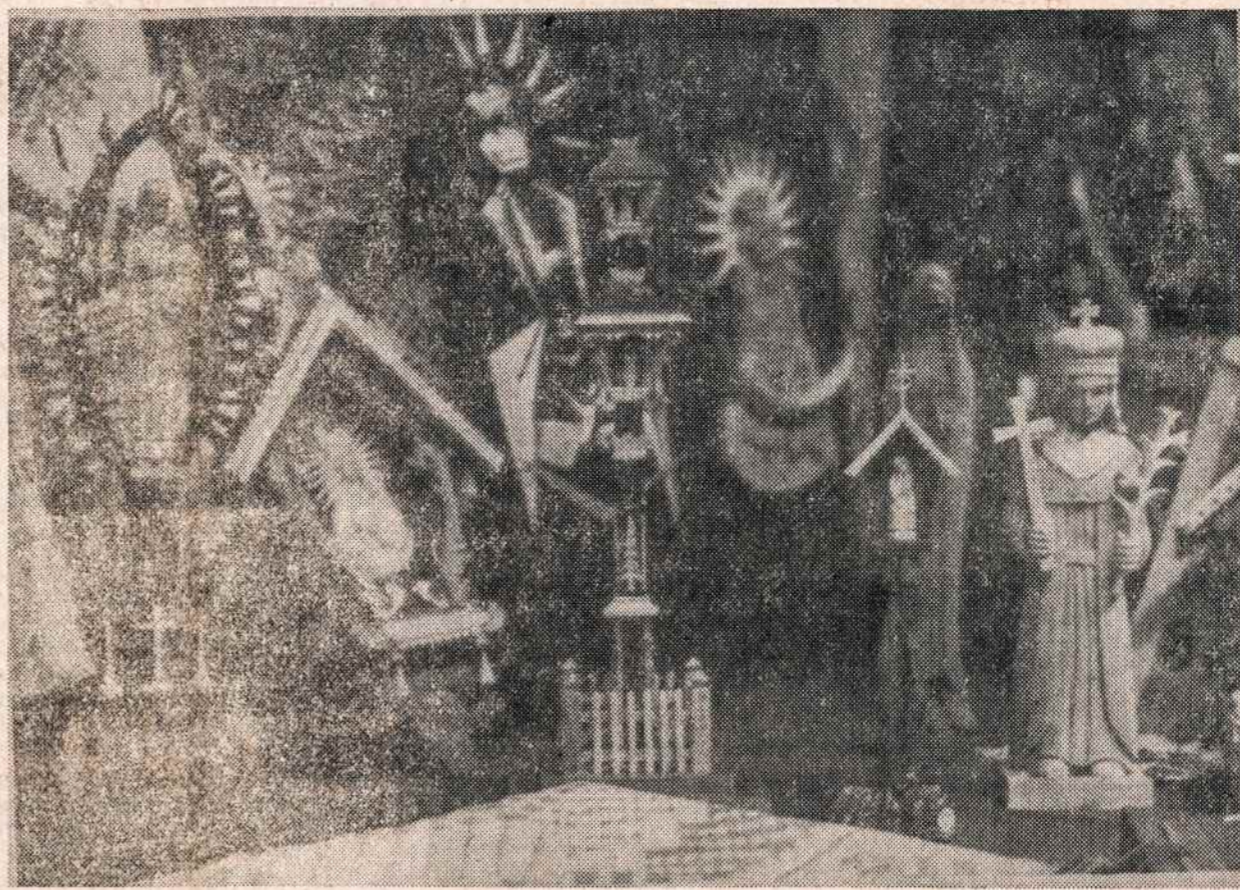
Balandžio 13, sekmadienis — Velykų stalas, Knights of Columbus salėje, 616 Jamaica Ave. Rengia New Yorko Liet. Moterų Klubas.

Balandžio 19, šeštadienis — Operetės choras rengia savo sukakties 50 metų jubiliejų St. Matthias salėje, 58-15 Catalpa Ave., Ridgewood, N.Y.

Balandžio 27, sekmadienis — Lietuviška šeima — dialogas. Rengia Liet. Kat. Moterų Organizacijų Pasaulinė Saga ir Liet. Kat. Moterų Kultūros Draugija.

Gegužės 3, šeštadienis — Pavasario šokiai Maspetho piliiečių klubo salėje, 69-63 Grand Ave., Maspeth, N.Y. Rengia Moterų Vienybė.

Numatomus parengimus pranešti LB New Yorko apygardos švietimo ir informacijos vadovui V. Radzivaui, 84-16 110th Street, Richmond Hill, N.Y. 11418. Telef. HI 1-9720.

Drožinių stalas skautų Kaziuko mugėje Maspetho lietuvių parapijos salėje.

Nuotr. R. Kisieliaus

KUN. LIONGINO JANKAUS PRISIMINIMAS

Balfo reikalų vedėjas kun. Lionginas Jankus mirė praeitų metų vasario 4, surengęs Balfo vajuos baigimo progą koncertą ir vakarienę. Balfui buvo paaukojęs dešimtį metų. Jo organizuojama šalpa siekė net Sibirą, net pavergtą Lietuvą.

Plėsdamas propagandą, jis išleido Sibiro lietuvių parašytą maldaknygę. Mokėjo ją paguoti, organizuoti jos vertimus. Taip apie lietuvių tremtinių vargus sužinojo daugybė tautų visuose pasaulio kontinentuose.

Tokie darbai nepatiko komunistam Lietuvoje. Jie sufabrikavo jam teismą už akių ir nuteisė bene 15 metų kalėjimo, net filmą pagamino, kad tik sujudintų šviesius kun. L. Jankaus darbus.

Bet kun. L. Jankus nieko nesibijojo, — jis dirbo ir toliau, veikė įvairiose komitetuose, padėjo surengti lietuvių dieną pasaulinėje parodoje, dalyvavo aktyviai Lietuvių Bendruomenėje, buvo jos taryboje.

Mirties metinių progą jo prisiminimas buvo anksčiau suplanuotas, bet užėjo pūga ir visa

užpustė. Dabar kun. J. Jankaus prisiminimas bus tokia tvarka. Kovo 9, sekmadienis, 5 v. popiet pamaldos Apreiškimo parapijos bažnyčioje. Mišias koncelebruos bent keli apylinkės kunigai. Tuoj po mišių tos pačios parapijos salėje bus akademija. Iš Providence, R. I., atvyksta pats Balfo pirmininkas kun. V. Martinkus ir pasakys žodelį. Kalbės ir Lietuvos gen. konsulas A. Simutis. Kalbės ir jo mokinių bei draugų atstovai.

Gale bus parodyti velionies gyvenimo vaizdai skaidrėse. Čia bus ir jo tėviškė, Telšių kunigų seminarija, šventinimas kunigus, tremties dienos, jo veikla Hanau stovykloje, paskui — dienos Amerikoje ir plati Balfo veikla. Po visų šių apžvalgų toje pačioje salėje bus kavutė.

Kviečiami visi, nes daugybė žmonių patyrė jo baltišką veiklą ir globą. Ateikime ir už tuos, kurie norėtų dalyvauti tokia pagerbime, bet — negali...

Gimnazijos direktorius Liudvikas Tonas

(1884.III.6 - 1969.II.25)

Mokytojas, ilgametis Pagėgių, Plungės, Marijampolės gimnazijos direktorius Liudvikas Tonas baigdamas 85 metus, mirė vasario 25 ankštų rytą savo namuose Woodhavene, N.Y. Buvo pašarvotas M. Šalinskienės laidojimo namuose. Atsiveikimas įvyko vasario 27. Gražų atsiveikimo žodį tarė kun. J. Dagys, lietuvių evangelikų parapijos klebonas, apibūdindamas velionį kaip mokytoją ir taurį žmogų. Dar kalbėjo Lietuvos gen. konsulas A. Simutis, Mažlietuvų d. jos atstovas A. Koncė, V. Rastenis. Velionis palaidotas vasario 28. Nuliūdime liko žmona, dukte Irena Vakseliene su šeima, sūnus Jurgis su šeima ir eilė anūkų.

Liudvikas Tonas

Velionis buvo gimęs 1884 kovo 6 Degučių km., Sunskų vals., Marijampolės apskr. 1904 baigė Marijampolės gimnaziją. Tais pačiais metais išvyko į Varšuvą studijuoti, bet po 1905 revoliucijos Varšuvos universitetą uždarė. 1906 nusikėlė į Maskvos universitetą, kur 1911 baigė matematikos ir fizikos skyrių. Buvo pasirengęs pedagogo — matematikos mokytojo profesijai.

1911-1921 mokytojas mergaičių gimnazijoje Jekaterinodare, Rusijoje. Į Lietuvą grįžo 1921 ir įsijungė į atsikuriančios valstybės atstatymą. Dirbo savo mokytojo profesijoje, nuo 1922 iki 1926 mokytojavo Marijampolės Rygiškių Jono gimnazijoje ir Marijampolės mokytojų seminarijoje. 1926 paskirtas į Pagėgių progimnaziją direktoriumi.

Čia atsidėjo gimnazijos ugdymui ir ją išaugino iki 8 klasių. 1939 gimnazija jau turėjo 520 mokinių. Jo rūpesčiu gimnazijai 1930 buvo pastatyti nauji rūmai.

Pagėgiuose apie jį būrėsi visas lietuviškos veiklos centras. Nesitenkino tik gimnazija, bet aktyviai dalyvavo ir visuomeniniame gyvenime. 1939 Klaipėdos kraštą okupavus vokiečiams, L. Tonas buvo nukeltas į Plungės gimnaziją direktoriumi, o 1943 paskirtas Marijampolės

Rygiškių Jono gimnazijos direktoriumi.

1944 pasitraukė į Vakarų, Vokietijoje dirbo tremties mokyklose, į JAV atvyko 1949 ir apsigyveno Brooklyne. Dar kurį laiką dirbo, kol išėjo į pensiją. Paskutiniu laiku velionis sirgo.

Liudvikas Tonas buvo pedagogas ir rūpinosi ne tik mokinius mokyti, bet ir auklėti, kad jie būtų geri atsikūrusios Lietuvos piliečiai. Jis ilgai dirbo Klaipėdos krašte, kur paliko žymius pėdsakus, — per lietuvišką gimnaziją auklėdamas naujas mokinių kartas, skleidamas krašte lietuviybę. Auklėjime laikėsi griežtos tvarkos, drausmės, grindė mokyklos gyvenimą ir iš mokinių to paties reikalavo. Tad ir jo mokinių kartos pasiliko pripažintos prie tvarkos, darbo ir drausmės.

Velionis buvo evangelikas, bet visada buvo tolerantas ir malonus visiem, kurie su juo bendradarbo.

Prenumeratoriai, pakeisdami savo adresą, prašomi administracijai pranešti ne tik naują, bet ir seną adresą. Taip pat neužmirškite pridėti pašto zip code numerio.

BOSTONO
ŽINIOS

Lietuvių B-nės Bostono kultūros klubo vasario mėn. susirinkime kalbėjo dr. Balys Matulionis. Prelegentas kalbėjo apie lietuvių kalbos darymą ir kitas panašias negeroves, kaip esą net mirusiųjų testamentai išniekinami, meldžianties už juos svetima kalba.

Baltijos ir Žalgirio skautų tuntai visu smarkumu ruošiasi Kaziuko mugėi. Mugė įvyks kovo 9 Lietuvos Piliiečių D. jos auditorijoje So. Bostone. Mugės atidarymas 12 val. Tada pietūs. Po pietų vaidinimas "Gėlių karalija". Vaidinimą paršė ir rengia su skautais liuanistinės mokyklos mokytoja skaut. Paulina Kalvaitienė. Prekyba mugėje vyks nuo pat jos atidarymo.

Dailiosios literatūros ir dainų vakarą rengia Lietuvos veteranų sąjungos "Ramovė" Bostono skyrius balandžio 20, sekmadienis, 3 val. popiet Lietuvos Piliiečių klubo auditorijoje, So. Bostone. Programoje Draugo romano konkurso laureato rašyt. Vytauto Volerto paruošta mūsų dailiosios literatūros ir dainų pynė: "Margais takais keliauju žodis". Atliks jaunosios kartos menininkai iš Philadelphiajos: Vytautas Volertas, Dalia Jakienė, Virginija Majauskienė, Bronius Balčiūnas, solistė Ona Pliuskonienė. Scenos šviesų efektai Romo Šležo. Bus šokiai ir veiks bufetas. Vakarą pelnas skiriamas "Kario" žurnalui parenti.

NAUJAI ISLEISTOS KNYGOS

Trapus Vakarai, lyrika, Kotrynos Grigaitytės, kaina 3 dol.

Lietus ir laikas, eilėraščių rinkinys, Vitalijos Bogutaitės, 2 dol.

Taip pat dar gaunama seniau išleisti Fausto Kiršos didaktiniai eilėraščiai **Šventieji Akmenys**, 2 dol.

Anglų kalba: The Green Oak, by Algirdas Landsbergis, Selected Lithuanian poetry, 5 dol.

The Green Linden, by Algirdas Landsbergis, Selected Lithuanian Folksongs, 6 dol.

Marian Shrines of Americas, by Father Titas Narbutas, Illustrated with photographs, — 3.50 dol.

Visos 3 anglų kalba knygos yra kietais viršeliais. Sios bei kitos knygos gaunamos: Darbininkas, 910 Willoughby Ave., Brooklyn, N. Y. 11221.

Reikalingas siuvėjas-tailor.

Už valandą moka 3.50 dol. Krautuvė ir siuvykla turi oro vestinimą. Gražus miestelis, arti jūra. Kreiptis telefonu: (201) 462-7662, arba rašyti: Charles, 37 East Main St., Freehold, N. J., 07728.

Nesiduokite apgaunami ir nepermokėkite! TV, radio, adding ir rašomas mašinas gausite pigiausiai ir sąžiningai per SPARTĄ. Prekės tiesiai iš firmų sandėlių, taisydas fabriko paruoštą tos pat firmos mechanikų Jūsų bute. Pranešę kuodomitės, gausite autentiškus firmų katalogus. Kreiptis adresu: J. L. Giedraitis, 10 Barry Dr., E. Northport, N.Y. 11731 Tel. (516) 757-0055.

ED. PODOLAK and his MERRY MUSICIANS

7 asmenų orkestras

groja įvairius pramoginius šokius

Vadovas Vytautas Prapuolienis

Kreiptis: 46 Tatman St. Worcester, Mass. 01607 — Telef. 756-2213

Kun. Lionginas Jankus Balfo sandėlyje aiškina apie siuntinius, kurie siunčiami į tolimus kraštus lietuviams šelpti. V. Sidzikauskas (K.) ir J. Šlepetys (d.) Nuotr. V. Mažello